

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΜΜΕ

Στο λιμάνι του νησιού το περιπολικό της Ελληνικής Ακτοφυλακής.
Φωτ.: Schuyler Jones/Pitt Rivers Museum

UNIVERSITY OF IOANNINA
8th INTERNATIONAL SUMMER UNIVERSITY
“GREEK LANGUAGE, CULTURE, AND MEDIA”

Outermost places, language and culture

Kastellorizo, July 10-15, 2022

HALL FOR CULTURAL EVENTS

University of Ioannina – School of Education,
Department of Early Childhood Education
Social Issues, Mass Media, and Education Laboratory

*

In cooperation

with the Modern Greek Studies Program of the Department of Media,
Communications, Creative Arts, Language and Literature
Faculty of Arts Macquarie University

With the participation

of The Circle of Hellenic Academics in Boston
and the Boston University Philhellenes

Under the auspices

of the General Secretariat for Greeks Abroad
and Public Diplomacy of the Ministry of Foreign Affairs

Under the auspices and the kind support
of Greek National Tourism Organisation

Under the auspices of the Municipality of Megisti

Great Sponsor

Macquarie Greek Studies Foundation Limited

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

8ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΘΕΡΙΝΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΜΕ»

Ακριτικοί Τόποι, Γλώσσα και Πολιτισμός

Καστελλόριζο, 10-15 Ιουλίου 2022

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Σχολή Επιστημών Αγωγής,

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Εργαστήριο Μελέτης Κοινωνικών Θεμάτων, ΜΜΕ και Εκπαίδευσης

*

Σε συνεργασία

με το Πρόγραμμα ΝΕ Σπουδών του Τμήματος ΜΜΕ,

Επικοινωνίας, Καλών Τεχνών, Γλωσσών και Λογοτεχνίας

της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Macquarie University

Με τη συμμετοχή

του Κύκλου Ελλήνων Ακαδημαϊκών της Βοστώνης

και των Boston University Philhellenes

Υπό την αιγίδα και τη στήριξη

της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού

και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών

Υπό την αιγίδα και την ευγενική υποστήριξη

του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού

Υπό την αιγίδα του Δήμου Μεγίστης

Μέγας Χορηγός

Macquarie Greek Studies Foundation Limited

*Γυναίκα
με παραδοσιακή φορεσιά.*

Φωτ.: Schuyler Jones/
Pitt Rivers Museum

Στον ουρανό θε ν' αηβώ να διπλωθώ να κάτσω
να πιάσω πένναν τσαί χαρτίν τα κάλλη σου να γράψω

Καστελλοριζιανό ερωτικό δίστιχο*

* (Ι.Μ. Χατζηφώτης, 1982. *Ο λαϊκός πολιτισμός των Καστελλόριζων*. Σύνδεσμος Απανταχού Καστελλοριζίων «Ο Άγιος Κωνσταντίνος» (επί προεδρίας Ναυάρχου Μιχαήλ Ν. Αγαπητού).

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Χαιρετισμός του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων	11
<i>Τριαντάφυλλου Αλμπάνη</i>	
Χαιρετισμοί των έμψυχων συντελεστών του 8ου ΔΘΠ	
Το «Θερινό της καρδιάς μας» στο Καστελλόριζο...	13
<i>Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη</i>	
Χαιρετισμός Γενικού Γραμματέα Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας	17
<i>Ιωάννης Χρυσουλάκης</i>	
Χαιρετισμός Προέδρου Macquarie Greek Studies Foundation Limited	19
<i>Θεόφιλος Πρεμέτης</i>	
Η αξία της σύμπλευσης προς ένα όραμα	22
<i>Dr Patricia Koromvokis</i>	
Το ακαδημαϊκό και εκπαιδευτικό πρόγραμμα	25
Περίληψεις εισηγήσεων	53

Πανοραμική άποψη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

ΠΡΥΤΑΝΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

κ. Τριαντάφυλλου Αλμπάνη

II

ΓΙΑ ΟΓΔΟΗ συνεχόμενη χρονιά, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής σας καλωσορίζει στο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «Ελληνική Γλώσσα, Πολιτισμός και Μ.Μ.Ε.», το οποίο πρόκειται να πραγματοποιηθεί στο Καστελλόριζο, το διάστημα 10-15 Ιουλίου 2022.

Με θέμα «Ακριτικοί τόποι, γλώσσα και πολιτισμός», το 8ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο δίνει βήμα στην ακριτική Ελλάδα και τον απόδημο ελληνισμό, καλύπτοντας θεματικές που αφορούν διαλέκτους και γλωσσικές ταυτότητες που συνδέονται με τον λαϊκό μας πολιτισμό.

Αποτελεί μεγάλη τιμή το γεγονός ότι η φετινή δράση τελεί υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών και με τη στήριξη του Δήμου Μεγίστης.

Το Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο συνεχίζει να συμβάλλει καθοριστικά στη μελέτη, την έρευνα, την καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας και την αλληλεπίδραση με τα σύγχρονα μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας. Εκτός από τη θεματική υπεροχή του Θερινού Πανεπιστημίου, δεν μπορεί κανείς να μην εξάρει τη διεθνή ακτινοβολία του, μέσω της συνεχούς ανάπτυξης συνεργασιών με εξέ-

χουσες προσωπικότητες από τον χώρο της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της επικοινωνίας.

Θέλω να συγχαρώ όλους όσοι συμβάλλουν στην οργάνωση του φετινού Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου και ιδιαίτερα, την Ιδρύτρια και Ακαδημαϊκή Διευθύντριά του, κ. Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, Αναπλ. Καθηγήτρια Γλωσσολογίας και Ελληνικής Γλώσσας του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

18 Ιανουαρίου 2022

Τριαντάφυλλος Αλμπάνης
Πρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το «Θερινό της καρδιάς μας» στο Καστελλόριζο...

ΣΕ ΜΙΑ τυραννική περίοδο αποφασίσαμε να επιμείνουμε και φέτος να κρατήσουμε τον θεσμό του Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου ζωντανό. Η ιδέα που πρωτοπήρε σάρκα και οστά πριν από οκτώ ακριβώς χρόνια και γεννήθηκε από τα θεμελιώδη «συστατικά» της δια βίου μάθησης και της διαρκούς επιμόρφωσης, δεν θα έπρεπε να διασαλευτεί από το καθεστώς φόβου, το οποίο φαίνεται να έχει επιβάλει η πανδημία και οι απειλητικοί κυματισμοί της. Αποφασίσαμε να τολμήσουμε και να συνεχίσουμε να υπηρετούμε το όραμα του «Θερινού της καρδιάς μας», όπως οι ίδιοι οι φοιτητές του το αποκαλούν, μετασχηματίζοντας τη σκληρή πραγματικότητα με μια αντίπραξη ονείρου και δημιουργικής διάθεσης. Και θα ταξιδέψουμε στο μοναδικό Καστελλόριζο, με ενθουσιασμό και πίστη.

Φέτος το πρόγραμμα οργανώνεται από το Εργαστήριο Μελέτης Κοινωνικών Θεμάτων, Μέσων Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το Πρόγραμμα Νεοελληνικών Σπουδών του Τμήματος Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Επικοινωνίας, Καλών Τεχνών, Γλωσσών και Λογοτεχνίας της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Macquarie University (Department of Media, Communications, Creative Arts, Language and Literature, Faculty of Arts), και το Ίδρυμα Macquarie Greek Studies Foundation, στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας. Συμμετέχει ο Κύκλος Ακαδημαϊκών της Βοστώνης (The Circle of Hellenic Academics in Boston), και οι Boston University Philhellenes της Βοστώνης. Το πρόγραμμα τελεί υπό την αιγίδα και τη στήριξη της Γενικής Γραμ-

ματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών. Υποστηρίζεται από τον δήμο Μεγίστης.

Η δράση μας θα πραγματοποιηθεί στο Καστελλόριζο, από 10-15 Ιουλίου και φέρει τον ειδικότερο τίτλο: «Ακριτικοί τόποι, γλώσσα και πολιτισμός». Εκατοντάδες άνθρωποι, οι Πρυτανικές Αρχές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, κορυφαίοι πανεπιστημιακοί από ελληνικά και ξένα Ιδρύματα, διανοούμενοι, δημοσιογράφοι, καλλιτέχνες, συγγραφείς και ερευνητές, αλλά και σπουδαίοι επιχειρηματίες ως ευγενείς χορηγοί, συμμερίστηκαν και έζησαν μαζί μας τη μετεξέλιξη και εμπλουτισμό του αρχικού οράματος. Οι ευχαριστίες προς αυτή τη «στρατιά των εξεχόντων» υποστηρικτών μας είναι ολόψυχες και θα διατυπώνονται όσο ο θεσμός παραμένει ζωντανός. Και θα παραμένει ζωντανός όσο εργαζόμαστε πολύ σκληρά για αυτόν και όσο νέοι άνθρωποι προσέρχονται με ορμή και σοβαρότητα να τον ενισχύσουν.

Τη διοργάνωση υποστηρίζει από το ξεκίνημά της ως χορηγός επικοινωνίας η EPT, EPT 2, EPT3, EPT WORLD, το Πρώτο Πρόγραμμα 105,8 και η Φωνή της Ελλάδας, καθώς και το Κανάλι της Βουλής. Χορηγοί επικοινωνίας είναι επίσης το CNN GREECE, ο Όμιλος REAL (Real Fm 97.8, Real News, Real.gr), η εφημερίδα The Greek Herald/Ελληνικός Κήρυκας στο Σίδνεϊ, η εφημερίδα ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ στη Μελβούρνη και ο ραδιοφωνικός σταθμός 2mm Radio 1665, Sydney, Darwin, Wollongong. Τη δράση υποστηρίζουν και μία σειρά άλλων φορέων, όπως αναλυτικά αναφέρονται στο πρόγραμμα. Στο φετινό τηλεοπτικό σποτ πρωταγωνιστούν ο Αιμίλιος Χειλάκης και η Αθηνά Μαξίμου.

Μετά από 8 χρόνια αναγνωρισμένης επιτυχίας της διοργάνωσης, η «παράδοση» της καλλιέργειας της εξωστρέφειας και των συνεργασιών με εξέχοντες διεθνείς φορείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και των μέσων ενημέρωσης συνεχίζεται. Υπενθυμίζεται ότι το Δ.Θ.Π. «Ελληνική Γλώσσα, Πολιτισμός και

ΜΜΕ» τα προηγούμενα έτη υποστηρίχθηκε από το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών Ελλάδας του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, την Ελληνική Αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, την Ένωση Ευρωπαίων Δημοσιογράφων (ελληνικό τμήμα), την Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης, το Γαλλικό Τμήμα του Ομίλου Ευρωπαϊκού Τύπου (Club de la Presse Européenne, Paris), το Centre Culturel Hellénique του Παρισιού, το Instituto De Letras του Rio De Janeiro University κ.ά.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, διδάκτορες, εκπαιδευτικούς, ενώ δέχεται και ένα ποσοστό επαγγελματιών που έχουν αντίστοιχα ενδιαφέροντα, στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης. Προσφέρει πιστοποιητικά αναγνώρισης συμμετοχής και εκπαιδευτικό υλικό στους συμμετέχοντες. Επιπλέον, περιλαμβάνει πολιτιστικές δραστηριότητες, τηρουμένων πάντα των υγειονομικών πρωτόκολλων.

Μέσα και πίσω από όλες αυτές τις συνέργειες βρίσκονται άνθρωποι που πίστεψαν στη δουλειά μας και μας εμπύχωσαν να συνεχίσουμε. Είμαστε ευγνώμονες σε όλους και σε κάθε έναν χωριστά. Εργαστήκαμε έναν ολόκληρο χρόνο για να ετοιμάσουμε λίγες μέρες θερινής σπουδής στον ελληνικό πολιτισμό και στην ελληνική γλώσσα στα σύγχρονα ελληνικά και ξένα ΜΜΕ.

Προσθέτουμε σε αυτό το σημείο ότι τα πρακτικά των προηγούμενων διοργανώσεων κυκλοφορούν σε εξαιρετικά καλαίσθητους τόμους από τις εκδόσεις Gutenberg (*Ελληνική Γλώσσα, Πολιτισμός και ΜΜΕ*), και Πεδίο (*Γλώσσα, Ηθική και Ιδεολογία στα ΜΜΕ*) στην Ελλάδα, αλλά και στη Βραζιλία, στους κόλπους του περιοδικού *Ελληνικό Βλέμμα*, στο οποίο προσφέραμε ως guest editor τα κείμενα δύο τόμων. Το καλοκαίρι του 2022, τα πρακτικά του 7ου Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου θα κυκλοφορήσουν στην Αυστραλία, σε συνεργασία με το Πρόγραμμα Νεοελληνικών Σπουδών του Τμήματος Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Επικοινωνίας, Καλών Τεχνών, Γλωσσών και Λογοτεχνίας της Σχολής

Ανθρωπιστικών Σπουδών του Macquarie University, και το Ίδρυμα Macquarie Greek Studies Foundation, στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας. Και είμαστε ιδιαίτερώς περήφανοι για την εξαιρετική αυτή συνεργασία.

Τέλος, ας μας επιτραπεί η τελική, αλλά και μέγιστη, αναφορά στους νέους και ειδικά στον Όμιλο Αποφοίτων του Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου, ο οποίος μέσα στο 2021 προχώρησε στη διοργάνωση του 2ου «Μικρού Θερινού», πείθοντάς μας ότι η πρωτοβουλία αυτή θα έχει διάρκεια και ένα λαμπρό μέλλον. Πάντα υποστηρίζαμε πως εάν δεν εμπλέξουμε τους νέους ανθρώπους στα όμορφα πράγματα, αυτά δεν θα γίνουν ποτέ ομορφότερα. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, ανακοινώνουμε και δημοσιεύουμε μαζί τους σε συστηματική βάση.

Με επίγνωση του μεγέθους της ευθύνης που συνεπάγεται η ανάληψη της διοργάνωσης, καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια το 8ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο στο Καστελλόριζο να προσφέρει στους Έλληνες και ξένους συμμετέχοντες μία ωφέλιμη και συναρπαστική εμπειρία, όπως ακριβώς αξίζει σε μία ακαδημαϊκή δράση υψηλών προδιαγραφών.

Καλή, δια ζώσης, αντάμωση και καλή ελευθερία από τα δεσμά της πανδημίας.

Με εξαιρετική τιμή

1 Δεκεμβρίου 2021

Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη

Ιδρύτρια και Ακαδημαϊκή Διευθύντρια 8ου Δ.Θ.Π.
Αν. Καθηγήτρια Γλωσσολογίας και Ελληνικής Γλώσσας
Διευθύντρια Εργαστηρίου Μελέτης Κοινωνικών Θεμάτων,
ΜΜΕ και Εκπαίδευσης Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Associate in Linguistics, CHS – GR, Harvard University

Χαιρετισμός Γενικού Γραμματέα Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας, κ. Ιωάννη Χρυσουλάκη

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΧΑΡΑ στηρίζουμε και φέτος το 8ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «Ελληνική Γλώσσα, Πολιτισμός και ΜΜΕ» που διοργανώνεται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής και το Εργαστήριο Μελέτης Κοινωνικών Θεμάτων, ΜΜΕ και Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών, σε συνεργασία με το Πρόγραμμα Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Macquarie της Αυστραλίας, τον Κύκλο Ελλήνων Ακαδημαϊκών της Βοστώνης και τον Οργανισμό των Φιλελλήνων του Πανεπιστημίου της Βοστώνης.

Η Γενική Γραμματεία μέσα από τις δράσεις της στοχεύει πάντοτε στη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα στοιχεία αυτά δεν αποτελούν μόνο τον συνδετικό κρίκο που ενώνει τους Έλληνες της Ομογένειας με την πατρίδα, αλλά σαν πραγματική γέφυρα ενώνουν την Ελλάδα και με όσους αγαπούν και μελετούν τη χώρα μας. Είναι το όχημα των οικουμενικών και πανανθρώπινων αξιών του ελληνισμού τόσο του παρελθόντος όσο και του παρόντος μας.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων με τον θεσμό του Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου που έχει καθιερώσει τα τελευταία χρόνια και ιδίως με το φετινό θέμα που αφορά τους Ακριτικούς Τόπους, καταφέρει να προσεγγίζει την ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό μέσα από το πρίσμα των ιδιαίτερων ταυτοτικών τους

χαρακτηριστικών αποδίδοντας ταυτόχρονα την οικουμενική διάσταση του ελληνισμού. Χαίρομαι ιδιαίτερα γιατί η φετινή διοργάνωση θα πραγματοποιηθεί στο Καστελλόριζο, στο αγαπημένο αυτό ακριτικό νησί, όπου θα ανταμώσουν καταξιωμένοι επιστήμονες, ακαδημαϊκοί και ερευνητές από Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Συγχαίρω θερμά την κ. Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την επιστημονική επιμέλεια του προγράμματος, καθώς και όλους τους συνδιοργανωτές του 8ου Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου και εύχομαι στους συμμετέχοντες να έχουν μια εποικοδομητική εκπαιδευτική εμπειρία.

Χαιρετισμός Προέδρου Macquarie Greek Studies Foundation Limited, Θεόφιλου Πρεμέτη

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΜΟΥ ΧΑΡΑ σας καλωσορίζω θερμά εκ μέρους του Ιδρύματος Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Macquarie του Σίδνεϊ. Ως πρόεδρος του Ιδρύματος και χορηγός του 8ου Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου νιώθω βαθύτατα συγκινημένος που αυτό λαμβάνει χώρα σε ένα μικρό ελληνικό νησί, το Καστελλόριζο, το οποίο είναι γνωστό σε όλη την Αυστραλία για την ευκατάστατη και πατριωτική διασπορά του.

Παρά τις αντίξοες συνθήκες την τελευταία διετία λόγω κορονοϊού, το πρόγραμμα Ελληνικών Σπουδών στο Macquarie συνεχίζεται τώρα για τέσσερις δεκαετίες και μάλιστα προχωρούμε προς το καλλίτερο.

Το Ίδρυμά μας, όπως και ο Σύλλογος Ελλήνων Φοιτητών, που είναι ο μεγαλύτερος σύλλογος φοιτητών στο Πανεπιστήμιο, ιδρύθηκαν την εποχή εκείνη από τον αείμνηστο Βασίλη Γεωργίου. Ο Σύλλογος αυτός ήταν ο καταλύτης για τη δημιουργία του Ιδρύματος Νεοελληνικών Σπουδών και κατ' επέκταση την εισαγωγή των ελληνικών στο Πανεπιστήμιο. Οι πρυτανικές αρχές κατέληξαν σε συμφωνία με το Ίδρυμα Νεοελληνικών Σπουδών για τη συνδρομή του στη χρηματοδότηση του Προγράμματος. Το Πανεπιστήμιο Macquarie χειρίζεται το κεφάλαιο που συγκέντρωσε το Ίδρυμα και σε περίπτωση ακύρωσης της συμφωνίας όλο αυτό το κεφάλαιο θα επιστρέψει στο Ίδρυμα.

Να αναφέρουμε τώρα λίγα λόγια για το Πανεπιστήμιο Macquarie. Είναι ένα σχετικά νέο Πανεπιστήμιο που ιδρύθηκε το 1964 με βάση το μοντέλο του Stan-

ford University. Μερικά από τα διεθνώς γνωστά επιτεύγματά του είναι η εφεύρεση του Wi-Fi και η τεχνογνωσία της Ολυμπιακής Δάδας. Επίσης, ήταν το πρώτο πανεπιστήμιο που προσέφερε Αναλογιστικές Επιστήμες στο νότιο ημισφαίριο. Εδώ έγιναν και οι αρχικές μελέτες για το βιονικό αυτί γνωστό ως Cochlear ear.

Πιστεύω ότι το Πρόγραμμα Νεοελληνικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Macquarie έχει μέλλον με δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης και με τη συμβολή όλου του ελληνισμού επωφελούμαστε από το θετικό κλίμα που υπάρχει.

Οι επιτυχίες του Ιδρύματος, εδώ και τέσσερις δεκαετίες περίπου, ενισχύουν την πεποίθησή μας ότι το όραμα του Βασίλη Γεωργίου εκπληρώθηκε και εκείνοι που ακολούθησαν στα χνάρια του θα διασφαλίσουν το μέλλον του Ιδρύματος κατά τον 21ο αιώνα.

Εκφράζω ειλικρινείς ευχές για την επιτυχία του φετινού Θερινού Πανεπιστημίου που ο γενικός τίτλος του είναι ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΜΕ. Οι συνειρμοί με πάνε πίσω στις εμπειρίες μου της δεκαετίας του 1970 με τον αείμνηστο φίλο μου Μιχάλη Πιερή. Ήταν ο πρώτος στην Αυστραλία που ως φοιτητής τότε κατέθεσε τη διδακτορική του διατριβή με θέμα την ποίηση του Καβάφη. Κάπως έτσι αναγκάστηκα να μάθω για τα ανέκδοτα ποιήματα του μεγάλου αυτού Έλληνα ποιητή.

Θα κλείσω με ένα ανέκδοτο ποίημα του Καβάφη, ιδιαίτερα επίκαιρο για τα ακριτικά νησιά μας καθώς και για τους ομογενείς, που πρέπει να προσέχουμε μην τυχόν καταντήσουμε σαν τους πρωταγωνιστές του ποιήματος.

Ποσειδωνιάται

*Ποσειδωνιάταις τοις εν τῷ Τυρρηνικῷ κόλπῳ το μεν ἐξ ἀρχῆς Ἑλλῆσιν οὖσιν
ἐκβαρβαρώσθαι Τυρρηνοῖς ἢ Ρωμαίοις γεγονόσι καὶ τὴν τε φωνὴν μεταβεβλη-
κέναι, τὰ τε πολλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀγείν δε μίαν τινα αὐτοῦς τῶν εορτῶν
τῶν Ἑλλήνων ἐτι καὶ νυν, ἐν ἡ συνιόντες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων
τε καὶ νομίμων, ἀπολοφυράμενοι πρὸς ἀλλήλους καὶ δακρύσαντες ἀπέρχονται.*

ΑΘΗΝΑΙΟΣ

*Τὴν γλῶσσα τὴν ἐλληνικὴ οἱ Ποσειδωνιάται
ἐξέχασαν τόσους αἰῶνας ἀνακατευμένοι
με Τυρρηνοὺς, καὶ με Λατίνους, καὶ ἄλλους ξένους.
Τὸ μόνον πού τοις ἔμενε προγονικόν
ἦταν μία ἐλληνικὴ γιορτὴ, με τελετές ωραίες,
με λύρες καὶ με αὐλοὺς, με ἀγῶνας καὶ στεφάνους.
Κ' εἶχαν συνήθειον πρὸς τὸ τέλος τῆς γιορτῆς
τὰ παλαιὰ τοις ἔθιμα νὰ διηγούνται,
καὶ τὰ ἐλληνικὰ ὀνόματα νὰ ξαναλένε,
πού μόλις πια τὰ καταλάμβαναν ολίγοι.
Καὶ πάντα μελαγχολικά τελείων' ἡ γιορτὴ τοις.
Γιατὶ θυμοῦνταν πού καὶ αὐτοὶ ἦσαν Ἕλληνες—
Ἰταλιώται ἕναν καιρὸ καὶ αὐτοὶ
καὶ τώρα πῶς ἐξέπесαν, πῶς ἐγίναν,
νὰ ζοῦν καὶ νὰ ομιλοῦν βαρβαρικά,
βγαλμένοι —ὦ συμφορά!— ἀπ' τὸν Ἑλληνισμό*

Η αξία της σύμπλευσης προς ένα όραμα

ΜΕΤΑ την επιτυχημένη διοργάνωση του 7ου Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου στην Ύδρα, στο ξακουστό νησί της ναυτοσύνης και και των αγωνιστών της ελευθερίας, το Πρόγραμμα Νεοελληνικών Σπουδών του Τμήματος Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Επικοινωνίας, Καλών Τεχνών, Γλωσσών και Λογοτεχνίας της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Macquarie University (Department of Media, Communications, Creative Arts, Language and Literature, Faculty of Arts) συνδιοργανώνει με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών και το Εργαστήριο Μελέτης Κοινωνικών Θεμάτων, Μέσων Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης του Π.Τ.Ν., το 8ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο στο Καστελλόριζο, ένα νησί μακράς ιστορίας και αδιάσπαστης ελληνικότητας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ολόψυχα την Ακαδημαϊκή Διευθύντρια του Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου και Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας, Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη για την τιμητική πρόσκληση συνδιοργάνωσης του 8ου Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου, έναν θεσμό “όραμα” – όπως και η ίδια τον αποκαλεί. Η πρόσκληση είναι τιμητική όχι με την έννοια της πρακτικής συνδιοργάνωσης, αλλά με την ουσιαστική έννοια της σύμπλευσης προς ένα όραμα κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες. Πιστεύω ακράδαντα ότι η ίδια η πράξη της συνεργασίας και της γεφύρωσης διακρατικών πανεπιστημίων κάτω από τις πρωτόγνωρες πανδημικές συνθήκες είναι ενδεικτικό της ποιότητας και της δυναμικής της συνεργασίας μεταξύ των ανθρώπων, των πανεπιστημίων

και των κρατών. Επισφράγισμα αυτής της επιτυχημένης σύμπλευσης αποτελεί η έκδοση των Πρακτικών του 7ου Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου στην Αυστραλία τον Ιούλιο του 2022.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω το Ίδρυμα Greek Studies Foundation Macquarie University που πάντα (υπο)στηρίζει τέτοιες διεθνείς συνεργασίες, καθώς και την Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας που θέτει υπό την αιγίδα της και τον φετινό θεσμό. Επίσης, ένα μεγάλο ευχαριστώ στο δήμο Μεγίστης και σε όλους εκείνους τους ανθρώπους που επιτελούν τα μέγιστα για την ομαλή διεξαγωγή του θεσμού.

Η ακριτική Ελλάδα και ο ακριτικός απόδημος ελληνισμός είναι κομμάτια του ελληνισμού που συμπυκνώνουν την έννοια του πατριωτισμού στην ύψιστη έκφραση κρατώντας την ελληνικότητα επί αιώνες με ακατάβλητο πείσμα και φρόνημα. Και αυτό το φρόνημα σε όλες τις εκφάνσεις του σκοπεύει θα αναδείξει το 8ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο. Καλή αντάμωση στο ακριτικό Καστελόριζο...

7 Δεκεμβρίου 2021

Dr Patricia Koromvokis

Lecturer in Modern Greek Studies
Department of Media, Communications, Creative Arts,
Language and Literature | Faculty of Arts
Macquarie University, Australia

Το λιμάνι του Καστελλόριζου.
Φωτ.: Schuyler Jones/Pitt Rivers Museum

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Κυριακή 10 Ιουλίου 2022

12.00 και εξής Άφιξη σπουδαστών/σπουδαστριών στο Καστελλόριζο.

Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων**

- 19.45 «Ακριτική Ελλάδα – Πατρίδα αγαπημένη». Ο κάτοχος του 1ου βραβείου στον Παγκόσμιο Διαγωνισμό Ποίησης του Ιδρύματος «Never Such Innocence» και συγγραφέας της ποιητικής συλλογής *Searching for my footsteps*, Δημοσθένης – Δημήτριος Δεσποτίδης απαγγέλλει για το Καστελλόριζο.
- 20.00 Καλωσόρισμα στους συμμετέχοντες και έμψυχους συντελεστές του προγράμματος. Υποδοχή από την Ιδρύτρια και Επιστημονικά Υπεύθυνη του προγράμματος, Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη και τον Αντιδήμαρχο Μεγίστης, Στράτο Αμύδαλο.
- 20.10 Χαιρετισμός: Ιωάννης Χρυσουλάκης, Γενικός Γραμματέας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών.

- 20.30 Ενημέρωση για την αυστηρή τήρηση των υγειονομικών μέτρων και τα ισχύοντα πρωτόκολλα, λόγω της πανδημίας.
- 20.30-20.45 «Πώς η Δέσποινα Αχλαδιώτη έγινε η Κυρά της Ρω». Αφήγηση από την Κωνσταντίνα Αγαπητού Crowley, Αντιπρόεδρο Συνδέσμου Απανταχού Καστελλοριζίων «Άγιος Κωνσταντίνος», Ιδρυτικό Μέλος και Αντιπρόεδρο παραρτήματος Λυκείου Ελληνίδων Καστελλόριζου.
- 20.45-21.30 Γνωριμία με το παρελθόν του Καστελλόριζου. Ιστορίες και παραμύθια από τις γερόντισσες και τους γέροντες του νησιού. Αφηγητές: Μαρία Λαζαράκη, Νίκος Μάτσος και ο παπα-Γιώργης Μαλτέζος του Ι.Μ. Ναού Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης.
- 21.30 Δεξίωση από τον Δήμο Μεγίστης προς τιμήν των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα.

Δευτέρα 11 Ιουλίου 2022

Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Δήμου Μεγίστης**

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

09.00-10.00 Χαιρετισμοί. Έναρξη εργασιών 8ου Δ.Θ.Π.

Τριαντάφυλλος Αλμπάνης, Πρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Καθηγητής Τμήματος Χημείας Σχολής Θετικών Επιστημών.

Γεώργιος Σαμψάκος, Δήμαρχος Μεγίστης.

Στράτος Αμύγδαλος, Αντιδήμαρχος Μεγίστης.

Τζένη Παγγέ, Κοσμήτωρ Σχολής Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών.

Αικατερίνη Πλακίτση, Πρόεδρος Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Σχολής Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Καθηγήτρια.

Martina Möllering, Professor, Executive Dean, Faculty of Arts, Macquarie University.

Patricia Koromvokis, Lecturer of Department of Media, Communications, Creative Arts, Language and Literature, Faculty of Arts, Macquarie University.

Θεόφιλος Πρεμέτης, Πρόεδρος και Ιδρυτικό Μέλος Ιδρύματος Macquarie Greek Studies Foundation.

Αλκιβιάδης Στεφανής, Στρατηγός ε.α., Επίτιμος Αρχηγός Στρατού, τ. Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας, Σύμβουλος Κυβέρνησης επί θεμάτων ακριτικών περιοχών και Αγίου Όρους, Επίτιμος Δημότης Καστελλόριζου.

Ιουλία Τσέτη, πρόεδρος και CEO του Ομίλου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη, πρόεδρος United Nations GLOBAL COMPACT NETWORK. HELLAS, μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών.

Χρήστος Γιαννόπουλος, Εκτελεστικός Διευθυντής Κέντρου Ελληνικών Σπουδών Ελλάδος Πανεπιστημίου Harvard.

Ροζελίτα Φραγκουδάκη, Πρόεδρος Κύκλου Ελλήνων Ακαδημαϊκών της Βοστώνης, Αναπλ. Καθηγήτρια Μηχανολογίας Merrimack College Μασαχουσέτης.

Χρήστος Μιχαλακέλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεματικής Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, Επικεφαλής Study in Greece.

Κέλλυ Πολυχρονίου, Λέκτορας, Πρόεδρος Boston University Philhellenes, Υπεύθυνη Μεταπτυχιακού Προγράμματος Νέων Ελληνικών Τμήματος Κλασικών Σπουδών Boston University.

Γιώργος Τσιπριάνης, Πρόεδρος Πανελλήνιας Ένωσης Πιλότων (Hellenic Pilots Association).

KENTRIKES OMIΛIEΣ

- 10.00-10.45 Μηνάς Πασχόπουλος, Αντιπρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Καθηγητής τμήματος Ιατρικής Σχολής Επιστημών Υγείας.
Από τις μαγικές επωδές στις πολιτικές επωδούς.
- 10.45-11.30 Σταύρος Δ. Νικολόπουλος, Αντιπρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Καθηγητής τμήματος Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής Πολυτεχνικής Σχολής.
Από τον μεταγλωττιστή στο Μετασύμπαν: Τεχνολογία και Ηθική.
- 11.30-12.00 Σύντομο Διάλειμμα. Καφές*
- 12.00-12.45 Προκόπιος Παυλόπουλος, τ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Επίτιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
Οι περί Διαιτησίας σκέψεις του Αριστοτέλους και η επικαιρότητά τους στο πεδίο της διεθνούς νομολογίας που αφορά και την «επήρεια» των Ελληνικών Νησιών ως προς την οριοθέτηση των Θαλάσσιων Ζωνών κατά το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας (Σύμβαση του Montego Bay του 1982).
- 12.45-13.15 Nicolas Prevelakis, Assistant Director of Curricular Development at the Center for Hellenic Studies and Lecturer on Social Studies, Committee on Degrees in Social Studies, Harvard University.
Η φωνή των περιθωριοποιημένων στην παραδοσιακή Κοινωνική Θεωρία. Συζητήσεις και αλλαγές στα ακαδημαϊκά προγράμματα.

- 13.15-13.45 Αικατερίνη Πλακίτση, Πρόεδρος Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Σχολής Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Καθηγήτρια.

Το μάρμαρο ως «υλικό γέφυρας» για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών σχεδίων στις ακριτικές περιοχές.

Τιμητικό Αφιέρωμα στους Έλληνες Πιλότους

- 13.45-14.15 Γρηγόριος Πρεζεράκος, Αντιπρόεδρος (Ι) ε.α., Επίτιμος Διοικητής Σχολής Ικάρων.

110 χρόνια Ελληνική Πολεμική Αεροπορία, στα 200 χρόνια του νεοελληνικού κράτους.

- 14.15-14.45 Χρήστος Λεοντόπουλος, Διδάκτωρ Μηχανολογίας, Imperial College of Science, Technology and Medicine, University of London, UK, πρ. Λέκτορας Imperial College, American Bureau of Shipping, Athens.

Το αεροπλάνο ως μέσο διάδοσης της γλώσσας και του πολιτισμού.

- 15.00 Γεύμα στο παραδοσιακό εστιατόριο «Λαζαράκης», προσφορά των εκδόσεων Πεδίο – Ελληνικά Γράμματα.*

- 16.30-20.00 Ελεύθερο Πρόγραμμα.

- 19.00 Επίσκεψη αντιπροσωπείας του Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου στη βραχονησίδα της Ρω και κατάθεση στεφάνου στον τάφο της Κυράς της Ρω, Δέσποινας Αχλαδιώτη, που επί σαράντα χρόνια ύψωνε την ελληνική σημαία (σε περίπτωση που ο καιρός δεν

επιτρέπει την ακτοπλοϊκή μετάβαση, αυτή θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 12 Ιουλίου, ώρα 19.00).

20.00 Επίσκεψη στο Μουσείο Γρίφων Μεγίστης, το πρώτο στην Ελλάδα το οποίο διαθέτει τη μεγαλύτερη συλλογή γρίφων στη χώρα μας και μια από τις μεγαλύτερες παγκοσμίως. Συνάντηση με τον ιδρυτή του μουσείου, μαθηματικό Πανταζή Χούλη.

22.00 Μουσική συναυλία του δήμου Μεγίστης, με τον Δημήτρη Ζερβουδάκη στο λιμάνι.

Τρίτη 12 Ιουλίου 2022

Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Δήμου Μεγίστης**

ΓΛΩΣΣΑ, ΝΟΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

1η ενότητα

Γλώσσα, γλωσσική επίγνωση και διαμόρφωση ταυτότητας

32

08.30-09.00 Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Σχολής Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Associate in Linguistics CHS – GR, Harvard University, μέλος ΣΕΠ Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Ελληνική γλώσσα, ακρίτες και ομογένεια: Οι δράσεις του Εργαστηρίου Μελέτης Κοινωνικών Θεμάτων, ΜΜΕ και Εκπαίδευσης του Π.Τ.Ν. του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

09.00-09.30 Fernanda Lemos De Lima, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Rio De Janeiro University, Instituto de Letras. Διευθύντρια Περιοδικού «Ελληνικό Βλέμμα»

Το ξένο, το άλλο: μορφές και σπλάχνα στη γλώσσα της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

- 09.30-10.00 **Μαρίνα Τζακώστα**, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης Σχολής Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Κρήτης.
Πώς οι γλώσσες (καθ)ορίζουν ταυτότητες και οι ταυτότητες (καθ)ορίζουν γλώσσες: Η επίδραση της ιδεολογίας στη γλωσσική διατήρηση.
- 10.00-10.30 **Κώστας Ντίνας**, Καθηγητής Ελληνικής Γλώσσας και Διδακτικής της, Παιδαγωγική Σχολή Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.
Η καλλιέργεια της γλωσσικής επίγνωσης μέσω της μελέτης και της διδασκαλίας των γλωσσικών ιδιωμάτων.
- 10.30-11.00 **George S. Ypsilantis (Ypsilandis)**, Professor, Dept. of Italian Studies, School of Philosophy, Aristotle University.
Persuasive strategies in English used by Greeks and their impact on other cultures.

Προεδρείο:

Πηνελόπη Βουγιουκλή-Καμπάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, τ. Κοσμητόρισα Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών.

Νίκος Μαθιουδάκης, Επισκέπτης Καθηγητής Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας Πανεπιστημίου Γρανάδας, μέλος ΣΕΠ Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

2η ενότητα

Η δύναμη της γλώσσας των ακριτών

- 11.00-11.30 **Ioanna Lekkakou**, Dean of the Greek Department, Odyssey Charter School District, DE, and Adj. Assistant Professor of Humanities and Fine Arts, Ocean County College, NJ.
Ακρίτες στις Μητροπόλεις του Κόσμου. Η γλώσσα ως χώρος και σύνορο του ελληνισμού.
- 11.30-12.00 **Ελένη Καραντζόλα**, Καθηγήτρια Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αιγαίου.
«Φέρτε βελόνι τσίτρινο τσαι μακαρά κινάτο /να ράφουμε το πάπλωμα, γιατί είναι νυφικάτο»: Παρατηρήσεις για το γλωσσικό ιδίωμα του Καστελλόριζου.

1η Παράλληλη εξωτερική δράση

- 12.00-12.30 *Ακολουθώντας το φαροκάικο του Δημήτρη Αχλαδιώτη «Άγιος Νικόλαος» στο σαλπάρισμα και στο ξεφάρισμα των διχτύων στο λιμάνι (για περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων).*
- 12.00-12.20 **Σύντομο Διάλειμμα. Καφέ***
- 12.20-13.00 **Γεωργία Κατσούδα**, Ερευνήτρια Α' ΚΕΝΔΙ-ΙΑΝΕ Ακαδημίας Αθηνών, **Ευγενία Μαγουλά**, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Σχολής Επιστημών Αγωγής Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Μαριάνθη Οικονο-**

μάκου, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Γλωσσικές γεωγραφικές ποικιλίες και καινοτόμες δράσεις στην εκπαίδευση: Το ιδίωμα του Καστελλόριζου.

(workshop)

13.00-13.30 Πηνελόπη Καμπάκη-Βουγιουκλή, Ομότιμη Καθηγήτρια Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, τ. Κοσμητόρισσα Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών, Αναστάσιος Καραγιαννάκης, Καθηγητής Χειρουργικής Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, Ασημάκης Φλιάτουρας, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

«Πλυν' του γιαρά μη μουλέψ»: Η διαλεκτική ιατρική ορολογία στα θρακιώτικα.

13.30-13.45 Πηνελόπη Καμπάκη-Βουγιουκλή, Ομότιμη Καθηγήτρια Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, Κάρεν Χαναγκιάν, Προπτυχιακός φοιτητής τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Όταν οι ακριτικές περιοχές συνομιλούν: η νεοελληνική διαλεκτική γονιμότητα στο πολυποίκιλο τοπίο της Θράκης

2η Παράλληλη εξωτερική δράση

13.45 *Επίσκεψη αντιπροσωπείας φοιτητών και Καθηγητών στην έδρα της ΔΑΝ Μεγίστης και λήψη συσσιτίου με τους οπλίτες του συγκροτήματος.*

13.45-14.15 **Martina Möllering**, Professor, Executive Dean, Faculty of Arts, Macquarie University, Australia.

Kastellorizo – A Place of the Imagination. A discourse analytical approach to the framing of the island in the narratives of Greek Australians.

14.15-14.45 **Ιωάννης Στεφανίδης**, Καθηγητής Παθολογίας – Νεφρολογίας Τμήματος Ιατρικής, Κοσμήτωρ Σχολής Επιστημών Υγείας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Οι γιατροί στα ακριτικά τραγούδια.

14.45-15.00 Συγκρότηση φοιτητικών ομάδων, κατάθεση αρχικών ιδεών για τις παρουσιάσεις του brainstorming. Συντονισμός: Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη.

Προεδρείο:

Ροζελίτα Φραγκουδάκη, Πρόεδρος Κύκλου Ελλήνων Ακαδημαϊκών της Βοστώνης, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μηχανολογίας Merrimack College Μασαχουσέτης.

Ιωάννης Στεφανίδης, Καθηγητής Παθολογίας – Νεφρολογίας Τμήματος Ιατρικής, Κοσμήτωρ Σχολής Επιστημών Υγείας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

15.00-20.00 Ελεύθερο πρόγραμμα

- 20.00 Ραντεβού στο γλυκοπωλείο – καφέ «Ρεμέτζο» στο Κορδόνι, πλάι στον Άη Γιώργη του Πηγαδιού. Οι κυρίες Βαρβάρα Παπουτσή-Καραγιάννη και Ασημίνα Μισομικέ παρουσιάζουν το πώς γίνεται το «κατουμάρι», ο «χαλβάς της νύφης», και τα σιροπιαστά «στραβά». Κέρασμα καστελλοριζιανών παραδοσιακών γλυκών από την Κωνσταντίνη Αγαπητού Crowley στη μνήμη του Καστελλοριζιού Ναυάρχου Μιχαήλ Νικολέττου Αγαπητού και της (Ναυάρχαινας) γυναίκας του Μπίλιως.
- Εναλλακτική πρόταση ημέρας: Ξενάγηση στο υψίπεδο του Άη Γιώργη του Βουνού από τον Πανταζή Χούλη.
- 22.30 «Το φεγγάρι γεμίζει...». Μουσική βραδιά με τον Χρήστο Στρατηγάκη στα decks, στον «Φάρο».*

Βγαίνοντας από το λιμάνι του Καστελλόριζου.
Φωτ.: Schuyler Jones/Pitt Rivers Museum

Τετάρτη 13 Ιουλίου 2022

Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Δήμου Μεγίστης**

Η ΑΓΟΝΗ ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΦΑΙΡΑ

Συντονιστής ενοτήτων / Συζητητής: Δημήτρης Στεμπίλης,
*Δημοσιογράφος – ιστορικός / Σύμβουλος Ενημέρωσης
& Επικοινωνίας Creta Media Group*

1η ενότητα

*Οι γλωσσικές αναπαραστάσεις των ακριτικών περιοχών
στα μέσα ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα*

08.30-09.00	Patricia Koromvokis, Lecturer of Department of Media, Communications, Creative Arts, Language and Literature, Faculty of Arts, Macquarie University. <i>Γλωσσικές περιγραφές του Καστελλόριζου στα παροικιακά ΜΜΕ της Αυστραλίας: Μία κριτική ανάλυση μορφής και περιεχομένου.</i>
09.00-09.30	Αλεξία Κουλούρη, Προϊσταμένη Τομέα Ενημέρωσης Βουλή Τηλεόραση, Υπ. διδάκτωρ Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Συγγραφέας. <i>Ο δημόσιος λόγος για την ακριτική Ελλάδα. Με επίκεντρο το Καστελλόριζο.</i>
09.30-10.00	Αλεξία Τασούλη, Διπλωματική Συντάκτρια. <i>Πολιτιστική Διπλωματία και Ανατολικό Αιγαίο.</i>

Προεδρείο:

Μαρίνα Τζακώστα, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης Σχολής Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Κρήτης.

Βασίλης Βασιλόπουλος, Δημοσιογράφος, Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων ΕΡΤ & ΑΠΕ-ΜΠΕ, Διδάκτωρ Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

2η ενότητα

*Αφιέρωμα στη γλώσσα και στην επικοινωνία
στα ακριτικά μέσα ενημέρωσης*

10.00-10.30 Αντώνης Σκαμνάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Μέλος Δ.Σ. Αθηναϊκού και Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων, Ιωάννα Κωσταρέλα, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Η ιστορική εξέλιξη και διαμόρφωση του Τύπου των ακριτικών περιοχών και η συμβολή του στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη.

10.30-11.00 Ιωάννης Σέργιος Μανδαλίδης, Δημοσιογράφος, Γενικός Διευθυντής CNN Greece.

Ο περιφερειακός και τοπικός Τύπος στη νέα γεωγραφία των μέσων ενημέρωσης: Ανατροπές και αναδιατάξεις.

- 11.00-11.30 Πάνος Σόμπολος, Δημοσιογράφος, πρώην Πρόεδρος ΕΣΗΕΑ, Συγγραφέας.
Ο έντυπος και ηλεκτρονικός τύπος στις ακριτικές περιοχές.

Προεδρείο:

Κώστας Ντίνας, Καθηγητής Παιδαγωγικής Σχολής Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Ευγενία Μαγουλά, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Σχολής Επιστημών Αγωγής Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

- 11.30-11.50 Σύντομο Διάλειμμα. Καφές*
- 11.50-12.20 Σοφία Ιορδανίδου, Καθηγήτρια Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, Πρόεδρος Advanced Media Institute.
Οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί της άγονης γραμμής.
- 12.20-12.40 Παναγιώτης Τζόκας, Πολιτισμολόγος – Master of Arts, Προϊστάμενος Περιφερειακού Σταθμού ΕΡΤ Ιωαννίνων.
Η φωνή της ΕΡΤ στις εσχατιές της Ελλάδας.
- 12.40-13.00 Τηλέμαχος Αρναούτογλου, Δημοσιογράφος, Μέλος Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας Θράκης, Διευθυντής Δ.Ε.Π.Θ.Ε. Δήμου Ξάνθης.
Δημοτικό Ραδιόφωνο Ξάνθης: Προκλήσεις και προοπτικές.
- 13.00-13.30 Τάσος Παπαδόπουλος, Δημοσιογράφος – Αρθρογράφος Newideas.gr, πρώην Διευθυντικό Στέλεχος ΕΡΤ, Sky 100.3, MEGA

Channel, Antenna Κύπρου, Kontra TV εφημερίδων, περιοδικών, και ιστοσελίδων.

Οι νέες μορφές επικοινωνίας στις ακριτικές περιοχές με την αξιοποίηση των νέων Μέσων.

Προεδρείο:

Ελένη Καραντζόλα, Καθηγήτρια Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Γιώργος Υψηλάντης, Καθηγητής Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

3η ενότητα

Ο σύγχρονος δημόσιος λόγος: Ύφος και ποιοτικά χαρακτηριστικά

13.30-14.30 Λάκης Λαζόπουλος, Συγγραφέας, Ηθοποιός, Σκηνοθέτης.

Η διαστρέβλωση του πραγματικού.

14.30-15.00 Σοφία Καϊτατζή-Γουίτλοκ, Καθηγήτρια Τμήματος Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Αν. Διευθύντρια: Μεταπτυχιακού προγράμματος Σπουδών «Επικοινωνία».

Ο αρσενικο – κεντρισμός της ελληνικής ως πρόβλημα εξισωτισμού.

(workshop)

Προεδρείο:

Έλενα Παναρίτη, Επισκέπτρια Καθηγήτρια Stanford University, Πρόεδρος Thought for Action.

Δήμητρα Τζαγαδούρα, Διευθύντρια Περιφερειακών Σταθμών EPT.

15.00-15.30	Συνάντηση ομάδων, επεξεργασία ιδεών και δημιουργία θεματικών για τις παρουσιάσεις του brainstorming. Συντονισμός: Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη.
15.30-19.30	Ελεύθερο πρόγραμμα
19.30	«Ξιφίες, λούτσοι, παλαμίδες και πετρόψαρα...». Συνάντηση και απογευματινός καφές με τους ψαράδες του Καστελλόριζου. Ιστορίες και βιώματα για τη θάλασσα και την επιβίωση.
21.30	Προσφορά δείπνου εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής του Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου, με βριθόπιτες (ρεβιθοκεφτέδες), σαλαν τουρμάσι (γεμιστά κρεμμύδια) και λαδερά, στην ταβέρνα «Πλατάνια».
10.30	Προβολή της ιταλικής κινηματογραφικής ταινίας <i>Mediterraneo</i> η οποία κέρδισε το Όσκαρ καλύτερης ξενόγλωσσας ταινίας το 1991, στο σημείο όπου γυρίστηκαν σκηνές από την ταινία.

Πέμπτη 14 Ιουλίου

Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Δήμου Μεγίστης**

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΥΣΗΜΕΝΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- 08.30-09.00 Βασίλης Βασιλόπουλος, Δημοσιογράφος, Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων ΕΡΤ & ΑΠΕ-ΜΠΕ, Διδάκτωρ Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
Ο χρήστης ως ενεργό μέλος στη δημόσια σφαίρα των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης - πλεονεκτήματα για τη δημόσια εικόνα και επιπτώσεις για την ιδιωτικότητα.
- 09.00-09.30 Τζένη Παγγέ, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Ιωαννίνων, Κοσμήτωρ Σχολής Επιστημών Αγωγής.
Άγωνα γραμμή και γόνιμη διαδικτυακή επικοινωνία.
- 09.30-10.00 Θοδωρής Παπαϊωάννου, Διδάκτωρ Νεοελληνικών Σπουδών και Ιστορίας, Université Paul-Valéry Montpellier, Υπεύθυνος Ακαδημαϊκών Θεμάτων Study in Greece.
Ο Πλάτωνας στη SiliconValley - Γλώσσα και Εκπαίδευση στην εποχή της Google.

10.00-11.00 Ροζελίτα Φραγκουδάκη, Πρόεδρος Κύκλου Ελλήνων Ακαδημαϊκών της Βοστώνης, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μηχανολογίας Merrimack College Μασαχουσέτης.

Επανεξετασμένη Πραγματικότητα: Διδάσκοντας με τους δασκάλους μας στις ακριτικές Περιοχές.

(workshop)

11.00-12.00 Παναγιώτης Γάκης, Διδάσκων Π.Δ. 407 Τμήματος Φιλολογίας Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου – εκπαιδευτικός, Θεόδωρος Κόκκινος, Διδάσκων Π.Δ. 407 Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου – εκπαιδευτικός, Δρ. Χρήστος Τσαλίδης, Ερευνητής, Neurolingo Company.

Οι γλωσσικές τεχνολογίες στην υπηρεσία της εκπαίδευσης: Η περίπτωση των ακριτικών περιοχών.

(workshop)

Προεδρείο:

Σοφία Καϊτατζή-Γουίτλοκ, Καθηγήτρια Τμήματος Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Σοφία Ιορδανίδου, Καθηγήτρια Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, Πρόεδρος Advanced Media Institute.

12.00-12.30 Σύντομο Διάλειμμα. Καφές*

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

- 12.30-13.00 **Γιώργος Δαρδανός**, εκδότης (εκδόσεις Gutenberg), Κοσμήτωρ Εταιρείας Κυκλαδικών Μελετών.
Ο αδικαίωτος αγώνας της ίδρυσης βιβλιοθηκών στη χώρα μας.
- 13.00-13.45 **Αγγελική Ρόζη**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πατρών, Άννα Μαρία Χατζηστεφάνου, φωτογράφος.
Παραμεθόριες αφηγήσεις ζωής: μια ηχητική και οπτική περιπλάνηση.
(workshop)
- 13.45-14.30 **Χαρίλαος Ζάραγκας**, Αναπληρωτής Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Σχολής Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Διευθυντής Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Λόγος, Τέχνη, Ετερότητα», Αποστόλης Μέκρας, Υπ. Διδάκτωρ Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Σχολής Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
Ανάπτυξη της γνώσης και της κατανόησης των ανθρωπίνων αξιών μέσα από τις παιγνιώδεις δραστηριότητες της φυσικής αγωγής και του ψυχοδράματος στην (προ)σχολική ηλικία.
(workshop)

Προεδρείο:

Τζένη Παγγέ, Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Ιωαννίνων,
Κοσμήτωρ Σχολής Επιστημών Αγωγής.

Αντώνης Σκαμνάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Δημοσιογραφίας
και ΜΜΕ Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

14.30-15.00 Συνάντηση ομάδων φοιτητών με τη Συντονίστρια.

15.00 Γεύμα στο εστιατόριο «Αλεξάνδρα», στο κέντρο του λιμανιού,
προσφορά Ομίλου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη.

16.30-20.30 Ελεύθερο πρόγραμμα

Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Δήμου Μεγίστης**

20.30-21.30 Διακρίσεις Αναγνώρισης Προσφοράς.

Απονομή τιμητικής πλακέτας Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου.

Τιμώμενες Προσωπικότητες

Ιωάννης Χρυσουλάκης, Γενικός Γραμματέας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών.

Στράτος Αμύγδαλος, Αντιδήμαρχος Μεγίστης.

Πηνελόπη Βουγιουκλή-Καμπάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια Τμήματος Φιλολογίας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, τ. Κοσμητόρισα Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών.

Χρήστος Γιαννόπουλος, Εκτελεστικός Διευθυντής Κέντρου Ελληνικών Σπουδών Ελλάδος Πανεπιστημίου Harvard.

Γεώργιος Δ. Κουκουδάκης, Δήμαρχος Ύδρας, Επίκουρος Καθηγητής Στρατηγικής Ανάλυσης Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων.

Λάκης Λαζόπουλος, Ηθοποιός, Συγγραφέας, Σκηνοθέτης.

Πάνος Μανωλίτσης, Σκηνοθέτης, Production House.

Χρήστος Μιχαλακέλης, Ιδρυτής και Διευθυντής Study in Greece, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεματικής Χαροκόπειου Πανεπιστημίου.

Martina Möllering, Professor, Executive Dean, Faculty of Arts, Macquarie University,

Πατρίσια Κορομβόκη, Λέκτορας Τμήματος Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Επικοινωνίας, Καλών Τεχνών, Γλωσσών και Λογοτεχνίας της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών Macquarie University

Θεόφιλος Πρεμέτης, Πρόεδρος και Ιδρυτικό Μέλος Ιδρύματος Macquarie Greek Studies Foundation.

Φωτεινή Μπαξεβάνη, Ηθοποιός, Συνθέτης, και Γιάννης Σκαραγκάς, Συγγραφέας, Σεναριογράφος.

Τάσος Νούσιας, Ηθοποιός.

Κέλλυ Πολυχρονίου, Λέκτορας, Υπεύθυνη προγράμματος Νεοελληνικής Γλώσσας Τμήματος Κλασικών Σπουδών Boston University, Πρόεδρος Boston University Philhellenes.

Λούλα Αλαφογιάννη, Ιδρύτρια και Πρόεδρος Ευρω – Αμερικανικού Συμβουλίου Γυναικών (Euro – American Women’s Council).

Ανδριάνα Παρασκευοπούλου, Δημοσιογράφος, Παρουσιάστρια Κεντρικού Δελτίου ΕΡΤ.

Αγγελική Ρόζη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πατρών.

Άννα-Μαρία Χατζηστεφάνου, Φωτογράφος.

Γιάννης Στάνκογλου, Ηθοποιός.

Ιουλία Τσέτη, Πρόεδρος και CEO Ομίλου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη, πρόεδρος UN Global Compact Network Hellas, μέλος Δ.Σ. Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών.

Ροζελίτα Φραγκουδάκη, Πρόεδρος Κύκλου Ελλήνων Ακαδημαϊκών της Βοστώνης, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μηχανολογίας Merrimack College Μασαχουσέτης.

Θα ακολουθήσει διάλεξη με τίτλο «Ζεστό Κοράλι» από τον τ. Αναπληρωτή του Πανεπιστημίου Δυτικής Αυστραλίας, μαθηματικό Πανταζή Χούλη, αφιερωμένη στις/στους τιμώμενες/τιμώμενους.

Παρασκευή 15 Ιουλίου

Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Δήμου Μεγίστης**

ΣΤΡΟΓΓΥΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ Δ.Θ.Π.

1η Στρογγυλή Τράπεζα

08.30-09.30

Ελένη Τσαλκατίδου, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε., Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Υπότροφος ΙΚΥ, Αθλητική Συντάκτρια εφημερίδας «Μακεδονία».

Μαρία Περογιαννάκη, Υποψήφια Διδάκτωρ Γλωσσολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Καθηγήτρια Φιλολογίας Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Κωνσταντίνος Μπεσίνας, Απόφοιτος Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Γλωσσολογία για εκπαιδευτικούς», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Φιλόλογος με ειδίκευση στην Κλασική Φιλολογία.

Κάρεν Χαναγκιάν, Προπτυχιακός Φοιτητής ΤΕΦ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Τατιάνα Βρανά, Φιλόλογος, Απόφοιτος Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Διερευνώντας τους ακριτικούς τόπους των Δωδεκανήσων.

09.30-09.45 Δέσποινα Στεφάνου, Υποψήφια Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Université Paul-Valéry – Montpellier 3, Μέλος Ερευνητικού Εργαστηρίου ReSO & CLEE, CNRS, Université de Toulouse 2 – Jean Jaurès.

Μεταξύ γλωσσικών κωδίκων: Στοιχεία από τη μειονότητα της Θράκης – πληθυσμός μη τυπικού γλωσσικού προφίλ.

09.45-10.00 Δημήτρης Ελαφρόπουλος, Μεταπτυχιακός φοιτητής Τμήματος Μέσων Επικοινωνίας και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Η χρονικότητα στον κυβερνητικό λόγο κατά την περίοδο της πανδημίας.

10.00-10.15 Ολιέτα Πόλιου, Εκπαιδευτικός, πρ. Λέκτορας Τμήματος Ελληνικής Γλώσσας, Λογοτεχνίας και Ελληνικού Πολιτισμού Πανεπιστημίου Αργυροκάστρου.

Οι ελληνικές ραδιοφωνικές εκπομπές της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας στην Αλβανία κατά τη διάρκεια του δικτατορικού καθεστώτος (1945-1990).

Συντονιστής ενοτήτων / Συζητητής: Δημήτρης Στεμπίλης, Δημοσιογράφος – ιστορικός / Σύμβουλος Ενημέρωσης & Επικοινωνίας Creta Media Group.

Προεδρείο:

Έλενα Παναρίτη, Επισκέπτρια Καθηγήτρια Stanford University, Πρόεδρος
Thought for Action.

- 10.15-11.00 Σύνοψη των εργασιών. Ανακοίνωση πορισμάτων 8ου Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου
- 11.00-12.00 Απονομή Πιστοποιητικών Αναγνώρισης Συμμετοχής στο πρόγραμμα.

Λήξη εργασιών προγράμματος

* Η παράθεση των γευμάτων/δεξιώσεων/coffeebreak, καθώς και η πραγματοποίηση ορισμένων πολιτιστικών εκδηλώσεων εξαρτάται από τις δεσμεύσεις των υγειονομικών μέτρων που ισχύουν κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

** Εντός της συνεδριακής αίθουσας επιτρέπεται η είσοδος συγκεκριμένου αριθμού ατόμων με αυστηρή τήρηση του υγειονομικού πρωτόκολλου που ισχύει τις ημέρες του προγράμματος.

*** Περιορισμένη είσοδος, με αυστηρή τήρηση των αποστάσεων και των μέτρων προστασίας.

**** Τις ημέρες διεξαγωγής των μαθημάτων (Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη και Πέμπτη), και ώρα 8.15 π.μ. αυστηρά στην πλατεία του νησιού, μεταφορικό μέσο θα ξεκινά για την αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων. Επιπλέον, όσοι ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν ταινία με την ιστορία του νησιού, μπορούν να επισκεφθούν το Λαογραφικό Μουσείο, στη συνοικία «Κάβος».

***** Ενδεχομένως, στο πρόγραμμα υπάρξουν αλλαγές, οι οποίες θα οφείλονται στην αυτόματη προσαρμογή στις ιδιαίτερες συνθήκες της πανδημίας και θα ανακοινώνονται το ταχύτερο δυνατόν στους συμμετέχοντες/συμμετέχουσες. Επιπλέον, το πρόγραμμα θα προσαρμόζεται και στις επικρατούσες συνθήκες στο νησί, που θα σχετίζονται με την τουριστική κίνηση. Όλες οι ανακοινώσεις θα γίνονται στην ιστοσελίδα του προγράμματος summerschool.ac.uoi.gr.

Οι εργασίες του 8ου Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου θα μεταδίδονται στην Ελλάδα και στην ομογένεια από τον βραβευμένο διαδικτυακό ραδιοφωνικό σταθμό NGradio.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

(με αλφαβητική σειρά)

Δημοτικό Ραδιόφωνο Ξάνθης

Δημοτικό Ραδιόφωνο Ξάνθης: Προκλήσεις — Προοπτικές

Τηλέμαχος Αρναούτογλου

Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας Θράκης

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ των δημοτικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και ψυχαγωγίας με βασικό πλεονέκτημα την πολύ καλή γνώση και εμπειρία της τοπικής κοινωνίας, διαδραματίζει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στα δρώμενα, καθώς έχουν τη δυνατότητα να κινούνται με άξονα την ποιότητα, τον πλουραλισμό, τη δεοντολογία, χωρίς την ασφυκτική πίεση του άμεσου οικονομικού κέρδους. Ο πολιτισμός, η γλώσσα, τα ήθη και έθιμα, η τοπική ιστορία, οι ευδιάκριτοι τόποι ενδιαφέροντος, σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, αποκτούν ιδιαίτερη σημασία και χρήζουν ξεχωριστής προσέγγισης, με εκτεταμένη έρευνα, σύνθεση και διείσδυση, ώστε το αποτέλεσμα να διασφαλίζει ισόρροπα την αξιοπιστία, λειτουργώντας ως ένα πέπλο προστασίας της αλήθειας και της διαχρονικότητας. Καθο-

ριστικής σημασίας πλεονέκτημα, αναδεικνύεται η τεχνολογία και ο τεχνολογικός εξοπλισμός, όταν η γνώση, η εμπειρία, η δημιουργική φαντασία και η προσαρμοστικότητα, δίνουν διαστάσεις λύσεων, σε ζητήματα που ανακύπτουν στην καθημερινότητα και πολύ περισσότερο, για την κατά προτεραιότητα, άμεση ενημέρωση των πολιτών, σε περιόδους κρίσεων, αναθεωρήσεων, μεμονωμένων αιφνίδιων γεγονότων.

Ο χρήστης ως ενεργό μέλος στη δημόσια σφαίρα
των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης - πλεονεκτήματα
για τη δημόσια εικόνα και επιπτώσεις για την ιδιωτικότητα

Βασίλης Βασιλόπουλος

EPT & ΑΠΕ-ΜΠΕ,

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ στο ψηφιακό οικοσύστημα κοινωνικής δικτύωσης μετατρέπει τον πολίτη σε χρήστη, που ενεργεί σε μια, ευρύτερη των μικροσυστημάτων προσωπικής και εργασιακής ζωής, δημόσια σφαίρα. Σε αυτό το περιβάλλον ο πομπός που μπορεί να είναι, από μόνο του ή δια αντιπροσώπου, ένα ισχυρό κέντρο οικονομικής ή πολιτικής εξουσίας ή ακόμη και ένα Μέσο Ενημέρωσης, επιδιώκει τον ρόλο του επηρεαστή και ο δέκτης-ψηφιακός πολίτης τον ρόλο του αυθόρμητου και ελεύθερου σχολιαστή. Οι διαστάσεις του δημόσιου αυτού χώρου δεν έχουν πεπερασμένα όρια, αλλά οι δραστηριότητες των συμμετεχόντων εντός αυτού του περιβάλλοντος είναι απολύτως επιτηρούμενες στο πλαίσιο της αλγοριθμικής διακυβέρνησης των τεχνολογικών πλατφορμών. Αυτές παρακολουθούν

και συγκεντρώνουν τα δεδομένα από την κλιμάκωση της σχέσης και τις ασυνείδητες αντιδράσεις μεταξύ πολλαπλασιαστών-επηρεαστών και χρηστών που, ανταποκρινόμενοι σε ερεθίσματα, βιώνουν με ικανοποίηση τη συμμετοχή τους στον εικονικό χώρο αντήχησης των ίδιων αντιλήψεων. Η ένταξη σε αυτή τη δημόσια σφαίρα προσομοιάζει σε έναν προθάλαμο υποβολής κάθε, ασυνείδητα διαθέσιμης, προσωπικής πληροφορίας και κυρίως, χαλάρωσης των αυστηρών προτύπων συμπεριφοράς όπου απαιτείται από τον δρώντα να λάβει θέση για κάθε ζήτημα που τον κατατάσσει, κυρίως με πολιτικά κριτήρια, σε ομάδες με τις ίδιες απόψεις, προκαταλήψεις και συμφέροντα. Με αυτές τις διαπιστώσεις, είναι σημαντικό να αναλυθεί η διαδικασία που ξεκινά από μια διαλεκτική διάθεση σε μια κατάσταση πόλωσης και χειραγώγησης των υποκειμένων και χρηματοποίησης των προσωπικών τους πληροφοριών.

Οι γλωσσικές τεχνολογίες στην υπηρεσία της εκπαίδευσης
Η περίπτωση των ακριτικών περιοχών

55

Παναγιώτης Γάκης, Θεόδωρος Κόκκινος

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Χρήστος Τσαλίδης

Neurolingo Company

ΣΤΟΧΟΣ του εργαστηρίου είναι να παρουσιάσει τεχνολογίες επεξεργασίας φυσικής γλώσσας και τη διδακτική τους αξιοποίηση από μαθητές και εκπαιδευτικούς της πράξης. Θα παρουσιαστούν εφαρμογές όπως ο Γραμματικός διορθω-

τής, ο Θησαυρός και ο Ορθογράφος) καθώς και εκπαιδευτικά παιχνίδια που βασίζονται στις συγκεκριμένες τεχνολογίες (Λεξιπαίγνιο). Η παρουσίαση θα πραγματοποιηθεί με τη μορφή διδακτικού σεναρίου και βιωματική συμμετοχή των συμμετεχόντων. Στους συμμετέχοντες και στους μαθητές και εκπαιδευτικούς του Καστελλόριζου θα προσφερθούν βιβλία του «Θησαυρού» καθώς και το βιβλίο «ΚΤΙΖΩ ΛΕΞΕΙΣ».

Ο αδικαίωτος αγώνας της ίδρυσης βιβλιοθηκών στη χώρα μας

Γιώργος Δαρδανός

Εκδόσεις Gutenberg

Εταιρεία Κυκλαδικών Μελετών

ΓΙΑ ΝΑ ΔΕΙ ΚΑΝΕΝΑΣ την πραγματική ομορφιά της Ελλάδας θα πρέπει να πάρει το καράβι και να έρθει μέχρι εδώ. Και για να δει την άθλια εικόνα της θα χρειαστεί να μπει απλώς σε μια βιβλιοθήκη.

Κι όμως είναι λίγα εκείνα που θα χρειαζόταν να κάνει κανείς για να έχει μια χώρα για την οποία θα υπερηφανεύεται. Ένα από αυτά, ελάχιστο, θα ήταν να καταλάβει πόσο σημαντική είναι η παιδεία της, η εκπαίδευση των νέων ανθρώπων, και άρα να στηρίζει με κάθε τρόπο την ίδρυση βιβλιοθηκών σε κάθε μα κάθε γωνιά της.

Η ιστορία της ίδρυσης βιβλιοθηκών στη χώρα μας είναι ένας ατελέσφορος δυστυχώς αγώνας, παρά τις διαβεβαιώσεις που σχεδόν κάθε κυβέρνηση έδινε στον κόσμο του βιβλίου, παρά τις προσδοκίες που δημιουργούσε. Με έναν ειρωνικό

τρόπο φτιάχνει κανείς μια πραγματική βιβλιοθήκη μόνο με τα διατάγματα και τις αποφάσεις για την ίδρυση βιβλιοθηκών. Αυτό που θα προσπαθήσω περιγράψω λοιπόν είναι το ιστορικό αυτού του αδικαίωτου αγώνα, που ξεκινάει ήδη από τον Όθωνα και το πρώτο διάταγμα για ίδρυση βιβλιοθηκών, 180 χρόνια πριν και έρχεται μέχρι τον 21ο αιώνα παραμένοντας μια από τις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες η πολιτεία και κάθε επίσημο κράτος θα πρέπει να απολογηθεί στις ερχόμενες γενιές.

Ανάπτυξη της γνώσης και της κατανόησης των ανθρωπίνων αξιών
μέσα από τις παιγνιώδεις δραστηριότητες της φυσικής αγωγής
και του ψυχοδράματος στην (προ)σχολική ηλικία

Χαρίλαος Ζάραγκας — Αποστόλης Μέκρας

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΣΚΟΠΟΣ του εργαστηρίου είναι προσεγγίσουμε με βιωματικό επικοινωνιακό τρόπο τις έννοιες της υπευθυνότητας, του σεβασμού, της ελευθερίας, της ισονομίας και της συναισθηματικής κατανόησης, οι οποίες αποτελούν βασικές αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι οποίες αξίζει να προωθούνται τόσο μέσα από τον αθλητισμό όσο και από την εκπαίδευση. Έχοντας σαν βασικό μας εργαλείο το ψυχόδραμα, τις παιγνιώδεις δραστηριότητες και την ιστορία της φυσικής αγωγής, θα εστιάσουμε: α) στις ανθρώπινες αξίες και β) στην παράλληλη ανάπτυξη λεξιλογίου που σχετίζονται με αυτές. Το βιωματικό εργαστήριο βασίζεται στη συνδυαστική μέθοδο της φυσικής αγωγής με το ψυχόδραμα και έχει

στόχο την κοινωνική ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών μέσα από την κατανόηση εννοιών-αξιών που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αναμένεται ότι οι συμμετέχοντες-εκπαιδευτικοί θα μάθουν την τεχνική μέθοδο πώς μπορούν να συνδυάσουν δραστηριότητες γνωστικών αντικειμένων, όπως αυτές της φυσικής αγωγής και του ψυχοδράματος με τις οποίες μπορούν να καθοδηγήσουν τους μαθητές, να εργαστούν σε ομάδες. Αυτό θα έχει ως συνέπεια: α) οι έννοιες των ανθρωπίνων αξιών να γίνουν πιο εύκολα αντιληπτές στους μαθητές και β) φυσικά οι μαθητές να αρχίζουν να τις υπερασπίζονται τόσο στο χώρο του σχολείου όσο και στη μετέπειτα κοινωνική ζωή τους.

Οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί της άγονης γραμμής

Σοφία Ιορδανίδου

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Advanced Media Institute

ΗΤΑΝ ΤΟ 1998 όταν το πρώτο τηλεοπτικό πρακτορείο ειδήσεων στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή, Netnews Agency σκέφτηκε να οργώσει το Αιγαίο, καταγράφοντας τη ζωή των νησιών του. Έκανε και έναν χάρτη τότε της Ευρωπαϊκής Ένωσης που τελείωνε αγκαλιά με το Καστελλόριζο. Εκεί είχε τραβηχτεί το σύνορο της Ευρ. Ένωσης, στο Καστελλόριζο. Ήταν ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που ευτυχώς βρήκε τη στήριξη της Ελισάβετ Παπαζώη, τότε υπουργού Αιγαίου.

Το πρόγραμμα προέβλεπε τη δημιουργία πανησιωτικού τηλεοπτικού σταθμού. Αυτό σήμαινε ότι όλοι ανεξαιρέτως οι τηλεοπτικοί σταθμοί του Αιγαίου ήταν

υποχρεωμένοι να προβάλουν την εκπομπή, την ίδια ώρα. Ήταν δυνατόν να επιτευχθεί κάτι τέτοιο; Πόσοι ήταν οι τηλεοπτικοί σταθμοί και ποια ήταν η οικονομική και τεχνολογική τους κατάσταση; Πόσο μπορεί να διαρκέσει ένα τέτοιο πρόγραμμα; Υπήρχαν αντοχές;

Αυτά και άλλα ουσιαστικά της τεράστιας για την εποχή προσπάθειας θα φροντίσω να σας αφηγηθώ τη μέρα συνάντησής μας στο Καστελλόριζο, καταγράφοντας τη ραδιοτηλεοπτική εικόνα του Αιγαίου μας.

Ο αρσενικο – κεντρισμός της ελληνικής ως πρόβλημα εξισωτισμού

Σοφία Καϊτατζή-Γουίτλοκ

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ Ελλάδα δεσπόζει έντονα η ακραία αρσενικοποίηση του λόγου. Διερευνούμε τις επιδράσεις αυτού του φαινομένου, καθώς και τις πιθανές, δυνητικές αποδράσεις από το οχληρό αυτό επικοινωνιακό καθεστώς. Στο εργαστήριό μας (που βασίζεται σε συναφή μελέτη) σχεδιάζουμε να διερευνήσουμε από κοινού με τις συμμετέχουσες και τους συμμετέχοντες, αν η δομικά εδραιωμένη αρσενικοποίηση στο λόγο των νεοελλήνων αποτελεί απαράλλακτο και ανυπέρβλητο πρόβλημα. Θα εξετάσουμε επίσης κατά πόσο αποτελεί δυσεπίλυτο πρόβλημα εξισωτισμού και ισότητας ανάμεσα στα δύο φύλα. Τίθεται το διαζευκτικό ερώτημα: πρόκειται για αξεπέραστο ή απλώς για δυσεπίλυτο πρόβλημα; Εφόσον ισχύει το δεύτερο, τί οφείλουμε να πράξουμε προς θεραπεία του διδακτικά, παιδαγωγικά και κοινωνικά;

Όταν οι ακριτικές περιοχές συνομιλούν
η νεοελληνική διαλεκτική γονιμότητα στο πολυποίκιλο τοπίο της Θράκης

Πηνελόπη Καμπάκη-Βουγιουκλή — Κάρεν Χαναγκιάν

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

ΣΤΗΝ ΑΚΡΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ της Θράκης παρατηρείται μια ποικιλία ΝΕλλη-νικών διαλεκτικών μορφών σε χρήση ανάμεσα σε πληθυσμούς γηγενείς και προσφυγικούς, κυρίως των περιοχών της Ανατολικής Ρωμυλίας και της Ανατολικής Θράκης. Στην παρούσα ανακοίνωση επιχειρείται η ανάδειξη και παρουσίαση μερικών από αυτές τις διαλεκτικές ποικιλίες, που φιλοξενούνται στη Θράκη και των οποίων η διδασκαλία στους φοιτητές του ΔΠΘ ξεκίνησε από το 2018 (βλ. Καμπάκη-Βουγιουκλή 2012, 2022 και Καμπάκη-Βουγιουκλή & Κούκος 2021). Οι συγκεκριμένες ποικιλίες που θα παρουσιαστούν αφορούν τόσο πληθυσμιακές κοινότητες γηγενών, όπως τις κοινότητες του Σουφλίου, του Ιάσμου και της Γρατινής, όσο και πληθυσμιακές ομάδες προσφυγικής καταγωγής, όπως της κοινότητας Ξυλαγανής. Η έρευνα εστιάζει στη δομή και την οργάνωση των συγκεκριμένων ποικιλιών με βάση τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης και ειδικότερα τα φωνολογικά και μορφοσυντακτικά δεδομένα, σημειώνοντας τις ομοιότητες και τις διαφορές, που οι συγκεκριμένες ποικιλίες έχουν μεταξύ τους, ενώ γίνεται μια πρώτη προσέγγιση να δοθούν ορισμένες κοινωνιογλωσσολογικές εξηγήσεις για τις διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στις παραπάνω ποικιλίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Καμπάκη-Βουγιουκλή Π. (2022/υπό έκδοση). Νεοελληνικές διαλεκτικές ποικιλίες στη Θράκη: ενέργειες για τη διάσωση και συνέχισή τους. Εργασία που παρουσιάστηκε στο 7ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΜΕ: Γλώσσα και Ελευθερία της Έκφρασης». ΥΔΡΑ, 11-14 Ιουλίου 2021.
- Καμπάκη-Βουγιουκλή Π. (2012). Εναλλακτικές προσεγγίσεις στη γλωσσική διδασκαλία μέσω των ΝΕ διαλέκτων/ιδιωμάτων: το ιδίωμα της Θράκης. Στο Π. Καμπάκη-Βουγιουκλή & Μ. Δημάση (επιμ.), *Πρακτικά Συνεδρίου Ζητήματα Διδακτικής της Γλώσσας*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη, 79-93.
- Καμπάκη-Βουγιουκλή Π. & Κούκος Θ. (2021). «Μεις χουρατεύουμε θρακιώτκα κι στου... ιντερνέτ!». Στο *KATHEDRA of Byzantine and Modern Greek Studies*, No 9 (2021), 104-113.

«Φέρτε βελόνι τσίτρινο τσαι μακαρά κινάτο /
να ράψουμε το πάπλωμα, γιατί είναι νυφικάτο»
Παρατηρήσεις για το γλωσσικό ιδίωμα του Καστελλόριζου

Ελένη Καραντζόλα

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ της νεοελληνικής διαλεκτολογίας το γλωσσικό ιδίωμα του Καστελλόριζου συγκαταλέγεται στα δωδεκανησιακά, και στην ευρύτερη ομάδα νοτιοανατολικών διαλέκτων. Η ανακοίνωση, αφού επισκοπήσει την παλαιότερη και νεότερη βιβλιογραφία αναφορικά με τα καστελλοριζίτικα (κατά βάση, τις εργασίες των Διαμαντάρα 1891, 1901 και 1904, Στεφάνου 1939-40, Πετρίδη 1963, Κομνηνού 1970, Κατσουλέα 1991 και 1994, Παντελή 2002), θα επικεντρωθεί στον πρόσφατα δημοσιευμένο *Γλωσσικό Άτλαντα Δωδεκανήσου* (2020) που εκπόνησε ο Κων/νος Μηνάς, συλλέγοντας δεδομένα κατά τη διετία 2004-2006. Δεδομένου ότι το Καστελλόριζο αποτελεί ένα από 51 συνολικά σημεία της έρευνας, θα διερευνηθεί η γλωσσική συμπεριφορά που επιδεικνύει ως προς κάποια από τα 343 συνολικά φαινόμενα που περιέχονταν στα ερωτηματολόγια της έρευνας. Εκτός από τα λεξιλογικά στοιχεία ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα φωνολογικά και μορφοσυντακτικά χαρακτηριστικά όπου το ιδίωμα του Καστελλόριζου παρουσιάζει τις περισσότερες ομοιότητες ή, αντίστροφα, τις μεγαλύτερες αποκλίσεις από τα υπόλοιπα δωδεκανησιακά ιδιώματα.

Γλωσσικές γεωγραφικές ποικιλίες
και καινοτόμες δράσεις στην εκπαίδευση
Το ιδίωμα του Καστελλόριζου

Γεωργία Κατσούδα

ΚΕΝΔΙ-ΙΑΝΕ Ακαδημίας Αθηνών

Ευγενία Μαγουλά

Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μαριάνθη Οικονομάκου

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ, ως ουσιώδες χαρακτηριστικό κάθε ομιλούμενης γλώσσας, θα πρέπει να αποτελεί μια από τις βασικές γνώσεις των μαθητών/μαθητριών στο πλαίσιο της ανάπτυξης των γλωσσικών και μεταγλωσσικών τους δεξιοτήτων. Τα νέα ΠΣ για τη Νεοελληνική γλώσσα (2021) εντάσσουν τη γεωγραφική ποικιλία ως σημαντικό άξονα της γλωσσικής εκπαίδευσης επιδιώκοντας διαθεματικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις με κέντρο τη γλωσσική ποικιλότητα ή πολυμορφία σε τοπικό επίπεδο. Στο παρόν εργαστήριο/στην παρούσα ανακοίνωση μελετούμε το ιδίωμα του Καστελλόριζου και σχεδιάζουμε μια ολιστική διδακτική προσέγγιση που αποσκοπεί αφενός στο να γνωρίσουν οι μαθητές/μαθήτριες το γλωσσικό ιδίωμα ενός τόπου και αφετέρου να αναπτύξουν στρατηγικές ερευνητικής και ανακαλυπτικής μάθησης. Ειδικότερα, στα επιθυμητά

μαθησιακά αποτελέσματα του σχεδιασμού εντάσσεται η εξοικείωση με το ιδίωμα του Καστελλόριζου που ανήκει στη μεγάλη οικογένεια των δωδεκανησιακών ιδιωμάτων και που —σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του Trudgill (2003: 60)— μαζί με τα ιδιώματα της Ρόδου, της Καρπάθου, της Κάσου, της Κω, της Λέρου, της Πάτμου αποτελούν τη νοτιανατολική διαλεκτική ομάδα, στην οποία ανήκει και η κυπριακή διάλεκτος. Μέσα από αυθεντικά κείμενα και άλλες πρωτογενείς ή δευτερογενείς πηγές εξετάζονται ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ποικιλίας, όπως σε φωνολογικό επίπεδο η άρθρωση των διπλών κληρονομημένων συμφώνων (π.χ. γύλ-λος) και ο τσιτακισμός του /k/ (π.χ. αγκαλάτσα ‘οι αγκαλιές) και σε μορφολογικό η χρήση των κλιτικών επιθημάτων -ουσι(ν) και -ασι(ν) στο γ’ πληθ. του ενεστώτα και του αορίστου. Απώτερος στόχος είναι εκπαιδευτικοί και μαθητές μαζί με την τοπική κοινωνία να δημιουργούν κοινότητες μάθησης όπου καλλιεργείται η ουσιαστική γνώση για τη γλωσσική πολυμορφία και η κριτική γλωσσική ικανότητα στο σχολικό και ευρύτερα τοπικό περιβάλλον.

Το Καστελλόριζο ως θέμα στα παροικιακά ΜΜΕ της Αυστραλίας θεματολογία και γλωσσικές επιλογές

Πατρίσια Κορομβόκη

Macquarie University

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ έχει σκοπό να παρουσιάσει τις γλωσσικές επιλογές και τη θεματολογία στα παροικιακά μέσα ενημέρωσης της Αυστραλίας με θέμα το Καστελλόριζο. Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον να ερευνηθούν τόσο τα θέματα που προβάλλονται από τον έντυπο παροικιακό τύπο όσο και ο τρόπος (γλωσσικές επιλογές) με τις οποίες προβάλλεται το Καστελλόριζο, αφού στην Αυστραλία ζει η πολυπληθέστερη κοινότητα Καστελλοριζιτών στον κόσμο. Πιο συγκεκριμένα, θα εξεταστούν άρθρα που έχουν δημοσιευτεί στις δύο μεγαλύτερες παροικιακές εφημερίδες, στον Νέο Κόσμο της Μελβούρνης και στον Ελληνικό Κήρυκα στο Σίδνεϊ.

Το σύστημα του δημοσιογραφικού λόγου είναι πολυδιάστατο πεδίο γλωσσικής χρήσης (Ανδρουτσόπουλος 2000). Στήλες σε εφημερίδες αντανακλούν διαφορετικές ιδεολογίες που συνδέονται με συγκεκριμένους τρόπους ζωής, με καθημερινές γλωσσικές πρακτικές και αισθητικές προτιμήσεις. Τα ερωτήματα τα οποία τίθενται αφορούν τη σχέση ανάμεσα στις θεματικές και γλωσσικές επιλογές στον παροικιακό δημοσιογραφικό λόγο των εφημερίδων αυτών και τη θεματική ενότητα και τις κοινωνικές τοποθετήσεις (ιδεολογίες) που οι επιλογές αυτές (ίσως) εκφράζουν.

Τα παραδείγματα θα φωτίσουν τη σύνδεση των γλωσσικών επιλογών με τη θεματολογία στον παροικιακό Τύπο με απώτερο στόχο να προσεγγίσουμε δημοσιογραφικά τους ακατάλυτους δεσμούς ανάμεσα στο Καστελλόριζο και την πέμπτη ήπειρο.

Ο δημόσιος λόγος για την ακριτική Ελλάδα. Με επίκεντρο το Καστελλόριζο

Αλεξία Κουλούρη

Βουλή Τηλεόραση, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΟΙ ΕΣΧΑΤΙΕΣ των συνόρων μας, διέπονται διαχρονικά από έναν υψηλό συμβολισμό. Κυρίως σε περιόδους κρίσης. Το βιώσαμε με την οικονομική κρίση και το διάγγελμα του τότε πρωθυπουργού Γιώργου Παπανδρέου, ο οποίος τον Απρίλιο του 2010, προανήγγειλε από το Καστελλόριζο την ένταξή μας στον μηχανισμό στήριξης της Ε.Ε., ή αλλιώς πρώτο μνημόνιο. Από τότε οι αφηγήσεις στη δημόσια σφαίρα γύρω από το Καστελλόριζο απέκτησαν μια νέα υπόσταση.

Το επισκέφθηκε ως πρωθυπουργός ο Αλέξης Τσίπρας, για τα εγκαίνια δύο νέων μονάδων αφαλάτωσης. Από εκεί ξεκίνησε την προεκλογική του εκστρατεία ο νυν πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, τον Ιούνιο του 2019, στέλνοντας μήνυμα για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του Καστελλόριζου, απέναντι σε κάθε αμφισβήτηση και πρόκληση. Στο Καστελλόριζο παρέστη και η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου για τον εορτασμό της 77ης επετείου της απελευθέρωσης του νησιού, με φόντο την έξαρση της επιθετικής ρητορείας από την τουρκική ηγεσία.

Η προσφυγική κρίση του 2015 ανέδειξε την ουσιαστική σημασία και άλλων νησιών του Αιγαίου, που γειτνιάζουν με τις τουρκικές ακτές. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, μετά την επίσκεψη της ηγεσίας των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων στον Έβρο, στις 3 Μαρτίου του 2020, σε συνέχεια των γνωστών επει-

σοδίων και της εργαλειοποίησης των προσφύγων από την πλευρά της Τουρκίας, ο Έβρος αποτελεί σημείο αναφοράς των Ευρωπαϊκών συνόρων.

Κατά συνέπεια, σε μια περίοδο αναθεωρητικών τάσεων, που αποτυπώνονται ξεκάθαρα μέσω της βίαιης εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, θα αναδειχθεί η σημασία του τόπου-συμβόλου στη δημόσια συζήτηση μέσω της αλληλεπίδρασης πολιτικού λόγου και δημοσιογραφικής αναπαραγωγής.

Διάλεκτοι και λαϊκός πολιτισμός

Θάνος Κυρατζής

Κειμενογράφος-δημιουργός κόμικς

Λουκία Καττή

Εικονογράφος

Βασίλης Καραμπούλας

Ερευνητής Istorima, Ανθρωπολόγος

Η ΝΤΟΠΙΟΛΑΛΙΑ και το ιδιότυπο λεξιλόγιο αποτελεί οργανικό μέρος της διαλέκτου, του καθημερινού λαϊκού πολιτισμού και της άυλης κληρονομιάς. Πως μπορούμε να διατηρήσουμε, να επικοινωνήσουμε και να εκπαιδεύσουμε, άτυπα, τις νέες γενιές στην αναγνώριση και εκμάθηση αυτής της κληρονομιάς; Ένας από τους πιο καινοτόμους τρόπους, είναι η διατήρηση και έκφραση της ντοπιολαλιάς και τοπικής διαλέκτου μέσα από κόμικς/γραφικό οδηγό (graphic guide), καθώς ο συνδυασμός της οπτικοποίησης και χρήσης επεξηγηματικών γραφικών-σκέ-

των, μπορεί να λάβει διδακτικό και μεταδοτικό χαρακτήρα για τους αναγνώστες. Σε συνδυασμό με το χαρακτηριστικό της ονοματοποιίας και της απεικόνισης ήχου στα κόμικς και τις συνεχικές αφηγήσεις (sequential storytelling), η δυνατότητα επικοινωνίας αυτού του μέσου για τη διατήρηση της άυλης κληρονομιάς, φαντάζει ιδανική. Αυτή η ιδέα αποτελεί και τον πυρήνα της Λεξιπλαστικής, ενός έργου με στόχο τη συλλογή, γλωσσική και γλωσσολογική ανάλυση και επικοινωνία μέσω σκίτσου και λέξεων της ντοπιολαλιάς και διαλέκτου της Λάρισας και της ευρύτερης Θεσσαλίας. Η δημιουργική ομάδα της Λεξιπλαστικής έχει σαν στόχο να συλλέξει χαρακτηριστικές λέξεις και εκφράσεις της λαϊκής πραγματικότητας της περιοχής της Θεσσαλίας και να τα επικοινωνήσει μέσω κόμικς και γραφικών, θέλοντας να τονίσει την εφευρετικότητα και τη μοναδικότητα αυτής της διαλέκτου-ιδιώματος, και θα ήθελε να παρουσιάσει τόσο το ίδιο το πρότζεκτ το οποίο θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2022 και τις δυνατότητες οπτικής επικοινωνίας διαλέκτων και λαϊκού πολιτισμού μέσα από τα κόμικς και τη συνεχική αφήγηση.

Η διαστρέβλωση του πραγματικού

Λάκης Λαζόπουλος

Ηθοποιός, Σκηνοθέτης, Συγγραφέας

ΖΟΥΜΕ σε μία εποχή όπου το virtual reality τείνει να εξελιχθεί σε ένα παιχνίδι της πραγματικότητας. Πραγματικοί άνθρωποι αδυνατούν να ζήσουν πραγματικές ζωές και συμπεριφέρονται σαν ρόλοι ενός άορατου, εικονικής πραγματικότητας παιχνιδι, στο οποίο συμμετέχουν, κερδίζουν δώρα ενώ, καθώς γίνονται υπάλληλοι του συστήματος της εικονικής πραγματικότητας, αποκομίζουν για πρώτη φορά οφέλη τα οποία τα χρησιμοποιούν στην πραγματική τους ζωή. Ένας άνθρωπος δηλαδή που είναι influencer για παράδειγμα και λέει κάθε μέρα απλά τι κάνει αποκομίζει απ' αυτό χρήματα, γίνεται η δουλειά του η ίδια, το να λέει τη ζωή του σε κάποιους ή να λέει το πιο απλό, τώρα περνάω ένα φανάρι και είναι κόκκινο, πληρώνεται από αυτό και μ' αυτό μπορεί να αγοράσει το ψωμί του, το τυρί του, τα φρούτα του, το ρολόι του, το κινητό του. Αυτό όμως παράλληλα, σαν πράξη, επιχειρεί μια διαστρέβλωση του πραγματικού. Στην προηγούμενη εποχή, γιατί δεν είναι ο προηγούμενος αιώνας, είναι η προηγούμενη εποχή εν συνόλω, ένας πραγματικός άνθρωπος έκανε μία πραγματική εργασία, αυτή η πραγματική εργασία ήταν σε ένα καθεστώς παραγωγής που ωφελούσε ένα ευρύτερο σύνολο, πχ σε ένα εργοστάσιο ήταν μέρος ενός σχηματισμού, δεν ήταν ένας μόνος του που απλώς μιλούσε για τη ζωή του και πληρωνότανε γι' αυτό. Σ' αυτή την εποχή λοιπόν δεν υπάρχει ένας πραγματικός ρόλος του ανθρώπου στην παραγωγή αλλά ένα virtual παιχνίδι που αποδίδει πραγματικά έσοδα. Είναι μία

κρυπτοεργασία. Σαν τα κρυπτονομίσματα. Και τα κρυπτονομίσματα υποδύονται τα νομίσματα και κρύβονται πίσω από αυτά. Έτσι και η κρυπτοεργασία είναι μία εργασία που κρύβεται πίσω από την πραγματική εργασία αλλά αποδίδει τα οφέλη που απέδιδε και η εργασία στην προηγούμενη εποχή. Αυτή η καινούργια διαστρέβλωση της πραγματικότητας ουσιαστικά οδηγεί τον άνθρωπο στην οριστική αποκοπή συναισθημάτων και όλα όσα συμβαίνουν. Οι άνθρωποι που ανήκουν στην προηγούμενη εποχή θα αντιδρούν με αντανakλαστικά ανθρώπινα, “Ωχ, πήρε το παιδί του και το τσιμέντωσε και το έβαλε και πίναν καφέ επάνω σ’ αυτό”, “Ωχ, πήραν ένα κορίτσι και το χτυπήσαν, το μαχαιρώσαν, το πετάξαν στον γκρεμό” ενώ παράλληλα οι ίδιοι άνθρωποι αυτής της εποχής, το αναγνωρίζουν σαν κάτι φυσιολογικό, ακριβώς όπως γίνεται σε ένα virtual παιχνίδι όπως γίνεται στο διαδίκτυο όπου σκοτώνονται, δολοφονούνται, απαγάγονται, σαν κόμικ. Και αυτό αποξενώνει τον άνθρωπο από τα πραγματικά του αισθήματα. Άρα λοιπόν η σύγκρουση των γενεών θα γίνεται σε ένα επίπεδο συναισθηματικό. Σε λίγο θα βάζουν εικόνες πραγματικές και θα βλέπουν ποιοι μπορούν ακόμα να νιώσουν οποιοδήποτε συναίσθημα. Η αποκοπή του συναισθήματος θα φέρει πολέμους, θα φέρει αλλαγή ισορροπιών, αλλαγή συνόρων γιατί ακριβώς όταν η πραγματικότητα γίνεται εικονική, όλα αυτά θα μεταποιηθούν σε χρόνο πραγματικό καθώς ο άνθρωπος θα μετέχει της εικονικής αυτής πραγματικότητας. Για την ακρίβεια δηλαδή αυτό που συμβαίνει τώρα είναι ότι ο πατέρας και η μάνα θέλουν για να μεγαλώσουν το σπίτι τους να σκοτώσουν τον γείτονα, να δολοφονήσουν τους απέναντι και δίνουν στο παιδί τους να παίζει ένα παιχνίδι όση ώρα θα κάνουν αυτοί αυτές τις ενέργειες. Αυτή η διαστρέβλωση της πραγματικότητας, που θα είναι το παιχνίδι που θα παίζει το μικρό παιδί όσο οι γονείς του θα ετοιμάζουν τη νέα πραγματικότητα, θα αναλυθεί σ’ αυτό που θα συζητήσουμε.

Ακρίτες στις Μητροπόλεις του Κόσμου
Η γλώσσα ως χώρος και σύνορο του ελληνισμού

Ioanna Lekakou

Ocean County College, NJ

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΙΣΗΓΗΣΗ θα διερευνήσει το θέμα των συνόρων και θα επιμένει στα διαφορετικά είδη τους σε σχέση με την εθνοτική ταυτότητα. Υπάρχουν προφανώς τα επίσημα, αναγνωρισμένα γεωπολιτικά σύνορα που αναφέρονται στις Διεθνείς συμφωνίες αναγνώρισης κρατών. Ένα έθνος όμως όχι μόνο δε στερείται την ταυτότητά του όταν ζει εκτός των γεωπολιτικών συνόρων, αλλά ενδέχεται και να την ενδυναμώνει μέσω πολλαπλών κατόπτρων. Το έθνος αναπνέει και εκτός συνόρων και συχνά προσδιορίζεται μέσω της γλώσσας που μιλά. Στην εισήγησή μας θα γίνει λόγος για τους σύγχρονους Ακρίτες που ζουν εκτός συνόρων. Ακρίτες που δεν είναι απομακρυσμένοι από τα αστικά κέντρα, αλλά τουναντίον ζουν σε πολύβουες μητροπόλεις του κόσμου μακριά από την Ελλάδα. Η ελληνική γλώσσα αποτελεί το νοητό σύνορο που τους προσδιορίζει και τον παράγοντα που τους μετατρέπει σε θεματοφύλακες του ελληνισμού. Θα γίνει ιδιαίτερος λόγος για τους «Ακρίτες» των Ηνωμένων Πολιτειών και για το πώς η ελληνική ομογένεια της Αμερικής, μέσω της δράσης της, επεκτείνει νοητά τα ελληνικά σύνορα.

Το ξένο, το άλλο

Μορφές και σπλάχνα στη γλώσσα της καλλιτεχνικής δημιουργίας

Fernanda Lemos De Lima

Rio De Janeiro University, Instituto de Letras

ΠΡΟΤΕΙΝΩ να συζητήσουμε την καλλιτεχνική δημιουργία, αφενός ως αισθητική διαδικασία και αφετέρου ως φιλοσοφική πρακτική. Σκοπεύω να συζητήσω τη σκέψη του Nancy για την τέχνη ως μοναδική και πληθυντική, λαμβάνοντας υπόψη τη σχέση με την κοινότητα. Θα συζητήσω επίσης τη σχέση μεταξύ του «εγώ» και του «άλλου» ως απαραίτητη συμπληρωματική αντίθεση, που έχει μια συνάφεια με τη σκέψη της Νανσύ μέσα/έξω και την ετερότητα του σώματος. Θα χρησιμοποιήσω την έννοια του «φιλοσοφικού αντικειμένου», όπως το εισάγει η Θεοδωροπούλου. Γενικά, αυτό μπορεί να παρουσιαστεί ως ένα γίνεσθαι, ένα αντικείμενο που προσφέρεται για συνέργεια, το οποίο μπορεί να αναδιαμορφωθεί. Δηλαδή, το «φιλοσοφικό αντικείμενο» είναι πάντα διαφορετικό, ενώ, σε μια στιγμή, ξεχνάει ότι μεταφέρει αυτό που μεταφέρει, ώστε να συνεχίσει να γίνεται. Σκοπεύω να εξετάσω εάν τα έργα τέχνης “DNA” και η σειρά “Ξένα σπλάχνα” μπορούν να γίνουν αντιληπτά ως ανοιχτά αντικείμενα, δηλαδή διατηρούν τη διάρκεια της εμπειρίας του αντικειμένου, με την εμφάνισή του στο χρόνο.

Το αεροπλάνο ως μέσο διάδοσης της γλώσσας
και του πολιτισμού

Χρήστος Λεοντόπουλος

Imperial College of Science

ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΚΑΡΟ, τον κατεξοχήν γοητευμένο από την πτήση ταξιδευτή και από την ιστορία των μαγικών και ιπτάμενων χαλιών, σε αυτήν της ανάδειξης των μυστικών της αιώρησης των αδελφών Ράιτ, με πτήση «σταθερή και ελεγχόμενη και με δύναμη βαρύτερη του αέρα», έχουν περάσει χρόνια πολλά.

Σε αυτά τα χρόνια αποδείχτηκε ότι η μετακίνηση σημαίνει ταξίδι και πως το ταξίδι με το αεροπλάνο αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο του αεροπορικού και του ευρύτερου πολιτιστικού τουρισμού. Και αν από τότε έχουν αλλάξει πολλά, το ταξίδι αναδεικνύει τη στενή σχέση με τη γλώσσα και την κουλτούρα.

Πρόκειται για μια σχέση αλληλεξάρτησης και συμπληρωματικότητας που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των συνθηκών για την ανάπτυξη της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των ανθρώπων. Μέσα από το αεροπορικό ταξίδι, οι προκαταλήψεις, τα στερεότυπα και ο εθνοκεντρισμός εξαφανίζονται, αφού προωθείται και καλλιεργείται η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής συνείδησης των ανθρώπων στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

Ο περιφερειακός και τοπικός Τύπος
στη νέα γεωγραφία των μέσων ενημέρωσης
Ανατροπές και αναδιατάξεις

Ιωάννης Σέργιος Μανδαλίδης

CNN GREECE

ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ και περιφερειακά μέσα ενημέρωσης δέχονται τεράστια οικονομική πίεση, καθώς έχουν πληγεί σκληρά από τις μεταβολές στη συμπεριφορά των καταναλωτών, τη δυσκολία μετάβασης σε νέα επιχειρηματικά μοντέλα, αλλά και εξαιτίας των αλλεπάλληλων κρίσεων τα τελευταία χρόνια. Ορισμένα εξ αυτών είναι ιστορικοί τίτλοι, ενώ στην περίπτωση της Ελλάδας ανήκουν στην πλειονότητά τους σε μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις με ελάχιστους (ή ακόμη και καθόλου) εργαζόμενους. Η μετάβαση σε ψηφιακές εκδόσεις άνοιξε νέους ορίζοντες σε όσα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης προσαρμόστηκαν, δίνοντας τους τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση σε ένα κοινό και μία αγορά που ξεπερνάει τα στενά τοπικά όρια, να διατηρήσουν δεσμούς με τους απόδημους και να συνδεθούν με μέσα ενημέρωσης εθνικής εμβέλειας. Τα τοπικά θέματα παράγουν υπεραξία στον τομέα της ενημέρωσης και τα τοπικά ΜΜΕ είναι οι πιο άμεσες πηγές πληροφόρησης για αυτά. Παράλληλα, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σε αλληλεπίδραση με περιφερειακές ενημερωτικές ιστοσελίδες, παρέχουν συνδυαστικά πολύτιμες τοπικές ειδήσεις και πληροφορίες, γεγονός που δεν ξέφυγε της προσοχής των «μεγάλων» ΜΜΕ που καταφεύγουν συχνά στους φτωχότερους «συγγενείς» της περιφέρειας (συχνά για να αποφύγουν το κόστος ενός ανταποκριτή).

Kastellorizo – A Place of the Imagination.
A discourse analytical approach to the framing
of the island in the narratives of Greek Australians

Martina Möllering

Macquarie University, Australia

THIS PAPER provides a discourse analytical approach to the framing of the island of Kastellorizo in the narratives of Greek Australians, in particular those with roots on the island. It centres on the methodological framework of Critical Discourse Analysis, which is concerned with the analysis of linguistic processes and their socio-political contexts that lead to constructions of belonging and exclusion. The paper examines a small corpus of texts that speak to the connection of the island of Kastellorizo to the Greek diaspora in Australia and to the representation of the island to a wider audience in more general terms. The analysis focusses on discourse patterns that frame the island – an outermost place in terms of its geography – as a place of belonging that is constructed as a central place of the imagination of a Greek homeland.

Από τον Μεταγλωττιστή στο Μετασύμπαν
Τεχνολογία και Ηθική

Σταύρος Δ. Νικολόπουλος

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1940 ο άνθρωπος δημιούργησε ένα πολύ απλό μηχανικό «κατασκευάσμα» το οποίο έμελλε να σηματοδοτήσει την κοινωνική και οικονομική του πορεία στον 20ο αιώνα και να είναι έτοιμο σήμερα, στις αρχές του 21ου αιώνα, να μεταμορφώσει την οπτική μέσα από την οποία ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται τον πραγματικό κόσμο.

Το απλοϊκό αυτό κατασκευάσμα το ονομάσαμε «Ηλεκτρονικό Υπολογιστή» και αρχικά, λόγω της νηπιακής του ευφυΐας και της μη ανεπτυγμένης γλωσσικής του ικανότητας, για την επικοινωνία μαζί του είμαστε αναγκασμένοι να μεταγλωττίζουμε και να μεταφέρουμε στη δική του υποτυπώδη μητρική γλώσσα τις όποιες εντολές μας προς αυτόν ή ακόμα και τα όποια πολύπλοκα και σύνθετα νοήματά μας. Με τον τρόπο αυτό ο γνωσιακός μας κόσμος μεταφερόταν αργά αλλά σταθερά σε ένα δικό του ιδιότυπο κόσμο που επιμελώς έκτιζε γύρω του. Σήμερα, κατάφερε να αναπτύξει τεχνική ευφυΐα και υψηλή νοημοσύνη και να είναι ο κύριος πρωταγωνιστής της τεχνολογίας στο Διαδίκτυο του σήμερα και στον Εικονικό κόσμο, στο Μετασύμπαν, του αύριο. Το πρόσφατο επίτευγμά του είναι η δημιουργία ψηφιακών ολογραμμάτων του εαυτού μας και η δραστηριοποίησή τους σε ένα τρισδιάστατο ψηφιακό κόσμο. Πως το επιτυγχάνει; Μέσα από την εικονική πραγματικότητα, ή την επαυξημένη πραγματικότητα, στην οποία ο δικός του εικονικός κόσμος προβάλλεται πάνω στο δικό μας πραγματικό.

Η εισήγηση αναδεικνύει τεχνολογικά επιτεύγματα που επηρέασαν και επηρεάζουν το επιστημονικό, κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι του ανθρώπου στον 20ο και 21ο αιώνα και θέτει προβληματισμούς και ηθικά ζητήματα στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης μεταξύ του πραγματικού κόσμου και ενός νέου αναδυόμενου εικονικού σύμπαντος.

Η καλλιέργεια της (και κριτικής) γλωσσικής επίγνωσης
μέσω της μελέτης και της διδασκαλίας των γλωσσικών ιδιωμάτων

Κώστας Δ. Ντίνας

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

ΩΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ [language awareness] ορίζεται η «ευαισθησία και η συνειδητή επίγνωση ενός ατόμου ως προς τη φύση και τον ρόλο της γλώσσας στην ανθρώπινη ζωή». Από την εκπαιδευτική πλευρά η γλωσσική επίγνωση ορίζεται ως η «ρητή γνώση σχετικά με τη γλώσσα, ...συνειδητή πρόσληψη και ευαισθησία κατά την εκμάθηση, τη διδασκαλία και τη χρήση της γλώσσας». Κεντρικός διδακτικός στόχος της κριτικής γλωσσικής επίγνωσης είναι να μάθουν οι μαθητές να χρησιμοποιούν έναν λόγο που αντιμετωπίζει τους συμμετέχοντες στην επικοινωνία ισότιμα και συμβάλλει στην απελευθέρωσή τους από την εξουσία των κυρίαρχων λόγων.

Το ερώτημα στο οποίο θα προσπαθήσει να απαντήσει θετικά η εισήγηση είναι αν όλα αυτά μπορούν να επιτευχθούν μέσω της μελέτης και της διδασκαλίας των γλωσσικών ιδιωμάτων.

Άγωνα γραμμή και γόνιμη διαδικτυακή επικοινωνία

Τζένη Παγγέ

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ αποτελεί μέρος της ανθρώπινης ύπαρξης. Οι άνθρωποι επικοινωνούν καθημερινά και ανταλλάσσουν απόψεις, εμπειρίες, και γνώσεις. Βεβαίως, η τεχνολογία στις μέρες μας, έχει αλλάξει σημαντικά τον τρόπο επικοινωνίας, προτείνοντας τη χρήση του διαδικτύου ως μια αναγκαία πρακτική. Παρατηρούμε ότι οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και γενικότερα οι εργαζόμενοι, κατά τη διάρκεια της πανδημίας, χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, ως μέσο εργασίας, εκπαίδευσης, συνεργασίας, και επικοινωνίας. Ο νέος κώδικας διαδικτυακής συμπεριφοράς, η διαχείριση της ψηφιακής ταυτότητας, και η αγωγή του πολίτη με χρήση ΤΠΕ, αποτελούν κύρια θέματα της διαδικτυακής επικοινωνίας. Έτσι η επικοινωνία σε κάθε άκρη της γης γίνεται άμεσα και γι' αυτό πρέπει να τη διαχειριζόμαστε με υπευθυνότητα. Συνεπώς, σήμερα η τεχνολογία έρχεται να προσφέρει μια γόνιμη διαδικτυακή επικοινωνία και να βοηθήσει σημαντικά στη συνεργασία των ανθρώπων, ακόμη και σε κάποιους τρόπους μακρινούς που εξυπηρετούνται μόνο με τη λεγόμενη 'άγωνα γραμμή'.

Οι νέες μορφές επικοινωνίας στις ακριτικές περιοχές
με την αξιοποίηση των νέων Μέσων

Τάσος Παπαδόπουλος

newideas.gr

ΟΙ ΡΑΓΔΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ της τεχνολογίας, internet, νέα εργαλεία, όπως εύχρηστες χαμηλού κόστους κάμερες υψηλής ευκρίνειας, οπτικές ίνες, δορυφορικές λήψεις, δημιουργούν νέα δεδομένα, που μπορούν να οδηγήσουν σε νέους δρόμους επικοινωνίας, όπως είναι το you tube, το tik tok, το facebook, το instagram κλπ. Ήδη σε πολλές χώρες τα λεγόμενα social media έχουν ξεπεράσει σε εισπράξεις από διαφημίσεις τα παραδοσιακά, όπως είναι το ραδιόφωνο και η τηλεόραση.

Σε αυτό το νέο κόσμο της επικοινωνίας, οι ακριτικές περιοχές μπορούν κάλλιστα να βρεθούν στο κέντρο των εξελίξεων, σπάζοντας έτσι τη γεωγραφική τους απομόνωση, μια και ο σημερινός κόσμος έγινε στην πράξη, αυτό που προέβλεψε στο παρελθόν ο Μάρσαλ Μακ Λούαν για την τηλεόραση, ένα οικουμενικό χωριό. Μπορούν τώρα εύκολα, να αναδείξουν την ιδιαίτερη ταυτότητα τους. Να ακουστεί η φωνή τους σε ένα ευρύτερο κοινό. Να διοργανώνουν εκδηλώσεις, που αφορούν τα επί μέρους ήθη και έθιμά τους. Αλλά και να συμμετέχουν με τους προβληματισμούς τους, στο πολιτικό, πολιτιστικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.

Ο Πλάτωνας στη Silicon Valley. Γλώσσα κι εκπαίδευση στην εποχή της Google

Θοδωρής Παπαϊωάννου

Université Paul Valéry Montpellier,
Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Study in Greece

ΠΑΡΑ την πρακτική της διάσταση, η ουσία της ψηφιακής τεχνολογίας είναι μυστηριακή. Μετατρέποντας αυτό που άλλοτε φάνταζε μεταφυσικό σε αυτονόητο, ο ψηφιακός κόσμος με τα παράγωγα και τις λειτουργίες του, μεταμορφώνει την πραγματικότητα κι επαναπροσδιορίζει τον τρόπο που προσλαμβάνουμε τον κόσμο, τα πράγματα, τον άλλο και τον εαυτό μας, αναδιαμορφώνοντας ακόμα και τον ανθρώπινο εγκέφαλο. Από την εποχή του Πλάτωνα, τα κύρια ζητούμενα για το ανθρώπινο ον και τον πολιτισμό του, τα οποία προσεγγίζονται μέσω της γλώσσας και της εκπαίδευσης, είναι η αλήθεια και η αυτογνωσία. Περνώντας από τον κόσμο των ιδεών στον κόσμο του διαδικτύου, ποια είναι η μοίρα των φυσικών γλωσσών σε ένα σύμπαν κυριαρχούμενο από γλώσσες προγραμματισμού και ποιος ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην εποχή του *Google search*; Πώς νοεί την αλήθεια ο πολιτισμός του *metaverse* και τι είναι η αυτογνωσία στην κοινωνία των *avatars*; Ισορροπώντας μεταξύ της επιστημονικής έρευνας και του ποιητικού στοχασμού, η παρούσα εισήγηση αποπειράται να κομίσει προτάσεις ή/και να δώσει απαντήσεις στα θεμελιώδη αυτά, για τον σύγχρονο κόσμο, ζητήματα.

Από τις μαγικές επωδές στις πολιτικές επωδούς

Μηνάς Πασχόπουλος

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ του γυναικείου πληθυσμού, τα ζητήματα γονιμότητας, κύησης, θηλασμού και θνησιμότητας των βρεφών απασχόλησαν και απασχολούν ιδιαίτερα τις απομακρυσμένες κοινωνίες όπως αυτές του ακριτικού Καστελλόριζου και των Δωδεκανήσων. Στην ανακοίνωσή μου, έχοντας ως αφετηρία τους τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου από τη λαϊκή παράδοση δηλαδή τις σχετικές επωδές και τα μαγικά ξόρκια, θα επιχειρήσω να διατρέξω τις προοπτικές βελτίωσης και ανάπτυξης της σύγχρονης γυναικολογικής περίθαλψης στα δυσπρόσιτα νησιά του Αιγαίου. Ευελπιστώ ότι οι πληροφορίες από το παρελθόν θα καταστούν πολύτιμος οδηγός και σημείο αναφοράς ώστε να αποφευχθούν οι συνήθεις πολιτικές κοινοτυπίες οι οποίες, ως επωδοί, επαναλαμβάνονται συχνά αλλά δεν συντελούν στην ανάληψη από την Πολιτεία της δέουσας ιατρικής μέριμνας προς όφελος των κατοίκων της χώρας μας.

Το μάρμαρο ως «υλικό γέφυρας» για την ανάπτυξη
εκπαιδευτικών σχεδίων στις ακριτικές περιοχές

Αικατερίνη Πλακίτση

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ της βιώσιμης ανάπτυξης η διασύνδεση επιστήμης και πολιτισμού μέσα από διαφορετικές γλώσσες και εργαλεία αποτελεί μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα πρόκληση. Στην εισήγηση παρουσιάζεται ένα πρωτότυπο εκπαιδευτικό πρόγραμμα παραγωγής του Εργαστηρίου Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και της Εκπαίδευσης για την Αειφορία του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το πρόγραμμα αξιοποιεί το μάρμαρο ως υλικό πολιτισμικής κληρονομιάς και συνδυάζει την Επιστήμη με τον Πολιτισμό και το Περιβάλλον. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα πραγματοποιείται μέσα από ένα πρωτότυπο ψηφιακό παιχνίδι ρόλων και βιωματικές δραστηριότητες που συνδυάζουν τοπικά μνημεία εξαιρετικού φυσικού και πολιτιστικού κάλους. Η επιστήμη, η τέχνη και η ιστορία του μάρμαρου αποτελούν τον καμβά πάνω στον οποίο εξυφαίνεται ο διδακτικός μετασχηματισμός. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα συνεχίζεται με δράσεις ανακάλυψης και δημιουργικής γραφής εμπνευσμένες από μια σειρά μαρμάρινων γλυπτών στην ακτή της λίμνης και συνεχίζεται σε επιλεγμένα ιστορικά μνημεία στο κάστρο. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών καταγράφουν τη βιοποικιλότητα που σχετίζεται με τα τοπόσημα των μνημείων και επιλύουν «το μυστήριο του κάστρου» αξιοποιώντας γεω-κρύπτες. Ψηφιακές εφαρμογές για το κινητό εισάγουν τους πολίτες σε προϊόντα τουριστικού ενδιαφέροντος και οι τεχνολογίες εικο-

νικής και επαυξημένης πραγματικότητας μαζί με επιτόπιες έρευνες με ηλιακά σκάφη συνιστούν ένα πλέγμα δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης.

Συνοπτικά, η πρόκληση επαυξημένων εμπειριών, η αξιοποίηση των διαφορετικών γλωσσών και θρησκειών που μπορούν να διασυνδέονται και να ανασυτήνονται μέσα από υλικά «γέφυρες» μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη των ακριτικών περιοχών και αποτελεί πιλότο και η ερευνητική ομάδα είναι έτοιμη για τη μεταφορά τεχνογνωσίας και διασύνδεση με το Καστελλόριζο.

Οι ελληνικές ραδιοφωνικές εκπομπές
της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας στην Αλβανία
κατά τη διάρκεια του δικτατορικού καθεστώτος (1945-1990)

Ολιέτα Πόλιου

Πανεπιστήμιο Αργυροκάστρου

ΣΤΗΝ ΕΙΣΗΓΗΣΗ γίνεται λόγος για τις ελληνικές ραδιοφωνικές εκπομπές της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας στην Αλβανία κατά τη διάρκεια του δικτατορικού καθεστώτος (1945-1990), κυρίως, για την ελληνική εκπομπή του Ραδιοφωνικού Σταθμού Αργυροκάστρου (1945-1990) και την ελληνική εκπομπή του Ραδιοφωνικού Σταθμού των Τιράνων (1947-1990), μέσω των οποίων σκιαγραφήθηκε το ιστορικό-πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο της Ε.Ε.Μ. κατά τη χρονική περίοδο 1945-1990. Πρόκειται για μια ενδελεχή αναφορά στη δομή των ειδησεογραφικών, πολιτιστικών και μουσικών προγραμμάτων των ελληνικών ραδιοφωνικών αυτών εκπομπών, όπου η κομμουνιστική ιδεολογία είχε παρεισφρήσει εξ' ολοκλήρου.

Η φωνή των περιθωριοποιημένων
στην παραδοσιακή Κοινωνική Θεωρία.
Συζητήσεις και αλλαγές στα ακαδημαϊκά προγράμματα

Νικόλας Προβελάκης

Harvard University

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ, πολλά προγράμματα ανθρωπιστικών σπουδών σε Αμερικανικά και Ευρωπαϊκά πανεπιστήμια καλούνται να διεκρινθούν ώστε να δώσουν μεγαλύτερη φωνή σε ιστορικά περιθωριοποιημένες ομάδες. Η διεύρυνση αυτή συνεπάγεται μια ευρύτερη αναθεώρηση του τί αποκαλούμε ανθρωπιστικές επιστήμες, ποιες μορφές γραφής είναι αποδεκτές, ποια είναι τα όρια ανάμεσα στο φιλοσοφικό δοκίμιο, την ιστορική μαρτυρία και τον μύθο. Με τη βοήθεια παραδειγμάτων, θα εξετάσω μερικά συγκεκριμένα διλλήματα που προκύπτουν στον χώρο της κοινωνικής θεωρίας, με έμφαση στην περίπτωση των Thomas Hobbes, Jean Jacques Rousseau και Adam Smith, σε διάλογο με πρόσφατες έρευνες όπως αυτή του David Graeber.

110 χρόνια Ελληνική Πολεμική Αεροπορία,
στα 200 χρόνια του νεοελληνικού κράτους

Γρηγόριος Πρεζεράκος

Αντιπτέραρχος (Ι) ε.α.,
Επίτιμος Διοικητής Σχολής Ικάρων

Η ΟΜΙΛΙΑ εστιάζει στην 110 χρόνων, ιστορία της Πολεμικής μας Αεροπορίας, όπως αυτή καταγράφηκε μέσα στα 200 χρόνια της ιστορίας του ελεύθερου νεοελληνικού κράτους. Αυτό που διαφαίνεται σαφώς μέσα από την ομιλία είναι η ιδιαιτέρως έγκαιρη αντίληψη, εκ μέρους της Ελλάδας, αναφορικά με τη σημαντικότητα που θα αποκτούσε η εμπλοκή του αεροπλάνου στις επιχειρήσεις, ως πολεμική μηχανή υψηλών επιδόσεων. Η αντίληψη αυτή είχε και συνέχεια. Η μικρή και οικονομικά αδύναμη Ελλάδα δημιούργησε-ίδρυσε την Πολεμική Αεροπορία ως ανεξάρτητο Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων και άμεσα ίδρυσε τη Σχολή Ικάρων, μεταξύ των πρώτων Χωρών του κόσμου, πολύ ενωρίτερα από πολλές μεγάλες Χώρες. Στην εποχή μας η Ελληνική Πολεμική Αεροπορία παραμένει από τις ισχυρότερες Αεροπορίες του κόσμου, επιτυγχάνοντας να κρατά απραγματοποίητες τις βλέψεις των εχθρών της.

Οι Έλληνες αεροπόροι και η Πολεμική μας Αεροπορία γενικότερα επιτυγχάνουν καθημερινά πολλές διακρίσεις στον διεθνή χώρο αποκομίζοντας εξαιρετικές κριτικές.

Η ιστορική εξέλιξη και διαμόρφωση του Τύπου
των ακριτικών περιοχών και η συμβολή του
στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη

Αντώνης Σκαμνάκης

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ιωάννα Κωσταρέλλα

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ο ΤΥΠΟΣ της περιφέρειας συμπεριλαμβανομένου και του Τύπου των ακριτικών περιοχών συνιστούσε ανέκαθεν ένα σημαντικό πυλώνα έκφρασης των τοπικών κοινωνιών και στήριξης του θεσμού της δημοκρατικής ενημέρωσης. Ιδιαίτερα ο Τύπος των ακριτικών περιοχών συνέβαλε σημαντικά στη συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας και στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης.

Σε αρκετές περιπτώσεις οι εφημερίδες των ακριτικών περιοχών αποτελούν γέφυρα ειρηνικής συνύπαρξης μεταξύ διαφορετικών γλωσσολογικών και θρησκευτικών κοινοτήτων όπου αυτές εντοπίζονται εντός της ελληνικής επικράτειας εφόσον ο όρος «περιφέρεια» χαρακτηρίζει όχι μόνο γεωγραφικά ή διοικητικά διαμερίσματα αλλά ενσωματώνει πολιτισμικές και γλωσσικές κοινότητες ως αποτέλεσμα των ιστορικών διαδικασιών συγκρότησης των σύγχρονων εθνικών κρατών.

Ο ακριτικός Τύπος διαμορφώνεται ουσιαστικά μετά τον Β' ΠΠ και την οριστική συγκρότηση του σημερινού ελληνικού κράτους. Οι εφημερίδες των ακρι-

τικών περιοχών χαρακτηρίζονται από πλουραλισμό θεμάτων καθώς διαμορφώνουν ένα χώρο ανάπτυξης διαφορετικών απόψεων, και δημοσιοποίησης κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών αιτημάτων.

Μεταξύ γλωσσικών κωδίκων
Στοιχεία από τη μειονότητα της Θράκης —
πληθυσμός μη τυπικού γλωσσικού προφίλ

Δέσποινα Στεφάνου

Université Paul-Valéry – Montpellier 3

Η ΑΚΡΙΤΙΚΗ περιοχή της Θράκης διακρίνεται από ποικιλομορφία, τόσο σε πολιτισμικό και πολιτιστικό επίπεδο, μεταξύ άλλων, όσο και σε γλωσσικό, αφού αποτελείται από μια πληθώρα γλωσσών, διαλέκτων, ντοπιολαλιών ελληνικών όσο και αλλόγλωσσων οι οποίες παραμένουν παρούσες ως και σήμερα. Η συνύπαρξη ετερόμορφων στοιχείων συνθέτει ένα μωσαϊκό και είναι παρούσα σε κάθε είδους δραστηριότητα.

Ο σκοπός της συγκεκριμένης ανακοίνωσης είναι να αναδείξουμε ένα κομμάτι αυτής της πολυπολιτισμικότητας που διακρίνει την περιοχή, μελετώντας πτυχές της μειονότητας της Θράκης. Θα αντλήσουμε και θα παρουσιάσουμε στοιχεία με αφορμή την πραγματοποίηση ψυχογλωσσολογικής έρευνας στο Νομό Ξάνθης, με σκοπό να φωτίσουμε τον πληθυσμό της μειονότητας μέσα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, όπως η πολυγλωσσία και το δίγλωσσο εκπαιδευτικό σύστημα, υιοθετώντας μια κοινωνιολογική προσέγγιση. Με αυτόν τον τρόπο και μέσα από τις καταγραφές των συμμετεχόντων στις γλωσσικές αυτο-

βιογραφίες τους μεταξύ άλλων, θα κάνουμε γνωστά χαρακτηριστικά της μειονότητας τα οποία δεν είναι ευρέως διαδεδομένα, ενός πληθυσμού ο οποίος διακρίνεται από ένα μη τυπικό γλωσσικό προφίλ με σκοπό την ανάδειξη αυτού του γλωσσικού πλούτου και της σημασίας του.

Πώς οι γλώσσες (καθ)ορίζουν ταυτότητες
και οι ταυτότητες (καθ)ορίζουν γλώσσες
η επίδραση της ιδεολογίας στη γλωσσική διατήρηση

Μαρίνα Τζακώστα

Πανεπιστήμιο Κρήτης και Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

ΕΝΑΣ βασικός προβληματισμός κατά τη μελέτη των διαλέκτων είναι η συρρίκνωση των διαλεκτόφωνων πληθυσμών και κατ' επέκταση των γλωσσικών ποικιλιών. Αυτή η συρρίκνωση αφορά όλες τις διαλεκτικές ζώνες, ακόμη και αυτές με τον μεγαλύτερο αριθμό ομιλητών, κι έχει κατά βάση συνδεθεί με την αθρόα μετακίνηση πληθυσμών από τις αγροτικές περιοχές στα μεγάλα αστικά κέντρα και τη σταδιακή, αλλά σταθερή υιοθέτηση της πρότυπης γλώσσας ως μέσου γλωσσικής επικοινωνίας (Ντίνας 2015, Παπαναστασίου 2015, Τσιτσιπής 2001). Ωστόσο, διάφορες έρευνες έχουν δείξει ότι ακόμη και γλωσσικές ποικιλίες οι οποίες μιλιούνται εκτός των αστικών κέντρων, σε αγροτικές περιοχές, απειλούνται με συρρίκνωση και θάνατο (Πλαδής 2001, Πλαδής & συν. 2011, Τζακώστα & Κουφού 2019), γεγονός που κατά βάση οφείλεται στις αρνητικές στάσεις των ομιλητών απέναντι στη γλώσσα τους.

Στην παρούσα ανακοίνωση θα αναδείξουμε τη διαλεκτική ταυτότητα ως τον μείζονα παράγοντα ενίσχυσης (ή μη) της χρήσης των γλωσσικών ποικιλιών ανεξαρτήτως του περιβάλλοντος χρήσης. Θα διερευνήσουμε το γιατί οι ομιλητές των νότιων ιδιωμάτων έχουν υψηλότερη διαλεκτική ταυτότητα από τους ομιλητές των βόρειων ιδιωμάτων. Θα δώσουμε έμφαση στους παράγοντες, γλωσσικούς και εξωγλωσσικούς, οι οποίοι καθορίζουν το αν η ταυτότητα των ομιλητών είναι υψηλή ή χαμηλή. Συγκεκριμένα, τα γλωσσικά κριτήρια αφορούν τη σχέση της γλωσσικής ποικιλίας με παλιότερες μορφές της γλώσσας (π.χ. αρχαιοπρεπές λεξιλόγιο), τη σχέση της με την πρότυπη γλώσσα (αν η γλωσσική ποικιλία συνέβαλε στη διαμόρφωση της κοινής νεοελληνικής), και, αναπόφευκτα, τον χώρο και τη θέση της γλωσσικής ποικιλίας στο διαχρονικό συνεχές της γλώσσας. Από την άλλη μεριά, τα εξωγλωσσικά κριτήρια σχετίζονται με την ιστορική και πολιτισμική πλαισίωση των γλωσσικών ποικιλιών, στο πως δηλαδή συγκεκριμένες ομάδες διαλεκτόφωνων πληθυσμών (θεωρούν ότι) συντέλεσαν στη διατήρηση της ιστορικής συνέχειας του έθνους, των εδαφικών ορίων της χώρας αλλά και του πολιτισμού. Τέλος, θα συζητήσουμε την καθοριστική συμβολή της εκπαίδευσης στο ζήτημα της γλωσσικής αναβίωσης, διατήρησης και καλλιέργειας της διαλεκτικής ταυτότητας (Ντίνας & Ζαρκογιάννη 2009).

Η φωνή της ΕΡΤ στις εσχατιές της Ελλάδας

Παναγιώτης Τζόκας

ΕΡΤ Ιωαννίνων

Η ΙΧΝΗΛΑΤΗΣΗ της πορείας των περιφερειακών-ακριτικών σταθμών της Ελληνικής Δημόσιας Ραδιοτηλεόρασης σκιαγραφεί, εν πρώτοις, την πολυκύμαντη και πολύπτυχη ιστορία της ελληνικής ραδιοφωνίας. Επιγραμματικά, θα παρακολουθήσουμε την αφετηρία της, τα πρώτα βήματά της, τη διαδικασία πολεμικής προπαρασκευής του ραδιοφώνου, τη χρήση και το ρόλο του στον Πόλεμο, την Κατοχή και την Απελευθέρωση. Ο απόηχος του Εμφυλίου συνέβαλε κατά πολύ στην ίδρυση των στρατιωτικών σταθμών στην περιφέρεια της Ελλάδας όπου με το Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας, που δημιουργήθηκε στη νέα εποχή της μετεμφυλιακής Ελλάδας, διαμόρφωσαν και τον πρώτο ραδιοφωνικό χάρτη της χώρας μας. Σκιαγραφούνται, επίσης, διακριτές διαφοροποιήσεις —ένταξη σταθμών στην ΥΕΝΕΔ, ΕΡΤ 2 κ.λπ.— μέχρι την ένταξή τους στην ΕΡΤ ΑΕ το 1987. Επιχειρείται η περιγραφή της «λογικής» λειτουργίας τους μέχρι σήμερα με καταγραφή των πολιτισμικών επιρροών από τα αστικά κέντρα και την πολιτισμική ζύμωση που προκάλεσαν στις τοπικές κοινωνίες, που ήταν αποτέλεσμα της δράσης του τοπικού με το υπερτοπικό. Τέλος, παρουσιάζεται το νέο προφίλ των περιφερειακών σταθμών, που αποτελεί το «υπερόπλο» της ΕΡΤ στην ελληνική επικράτεια, εστιάζοντας στους ακριτικούς σταθμούς.

Διερευνώντας τους ακριτικούς τόπους των Δωδεκανήσων

Ελένη Τσαλκατίδου

Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μαρίτα Περογιαννάκη

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Κωνσταντίνος Μπεσίνας

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Κάρεν Χαναγκιάν, Τατιάνα Βρανά

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ της στρογγυλής τράπεζας θα διερευνήσουμε τα πολιτιστικά και γλωσσολογικά στοιχεία των ακριτικών νήσων της Δωδεκανήσου, που στο πέραςμα των χρόνων διαφύλαξαν τη συλλογική μνήμη του λαού. Επίσης, θα καταδείξουμε το ρόλο που διαδραμάτισε ο τοπικός Τύπος στην ιστορική πορεία των περιοχών αυτών. Με το πέραςμα των αιώνων ο χορός αποτελούσε και αποτελεί έναν καλλιτεχνικό τρόπο δημιουργικής έκφρασης κάθε λαού πιστοποιώντας την πολιτισμική του ταυτότητα όπως θα καταδειχθεί και για τις ακριτικές νήσους των Δωδεκανήσων. Επιπλέον, «οι διάλεκτοι είναι μια από τις πολυτιμότερες πηγές για τον πλουτισμό της γραφόμενης γλώσσας του», όπως έχει επισημάνει ο Μανόλης Τριανταφυλλίδης. Με αφορμή τη σύνταξη νέων προγραμμάτων σπουδών στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας και τον προσανατολισμό

της φετινής διοργάνωσης στους ακριτικούς τόπους και τις γλωσσικές τους ποικιλίες, θα διερευνήσουμε τις στάσεις εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών —διαλεκτόφωνων ή μη— όσον αφορά τη χρήση της «ακριτικής γλώσσας» στο σχολείο.

Τέλος, ο τοπικός Τύπος παίζει σημαντικό ρόλο στην τοπική και περιφερειακή αναπτυξιακή διαδικασία, ιδίως όταν μιλάμε για έντυπα στις ακριτικές περιοχές. Μέσα από μία μικρής έκτασης μελέτη θα παρουσιαστούν τα έντυπα αυτών των νησιών, κάνοντας μία ιστορική αναδρομή με αφετηρία το παρελθόν και φτάνοντας μέχρι τη σημερινή εποχή.

Ελληνική γλώσσα, ακρίτες και ομογένεια
*Οι δράσεις του Εργαστηρίου Μελέτης Κοινωνικών Θεμάτων, ΜΜΕ
& Εκπαίδευσης Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*

Νικολέττα Τσιτσανούδη-Μαλλίδη

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

ΤΟ ΝΕΟΣΥΣΤΑΤΟ Εργαστήριο Μελέτης Κοινωνικών Θεμάτων, ΜΜΕ και Εκπαίδευσης (ΜΕΚΘΕΜΕ) του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων έχει προσανατολιστεί στη διάδοση της ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό, με μία σειρά πρωτοβουλιών, οι οποίες αναπτύσσονται σε συνεργασία με πανεπιστημιακά ιδρύματα και φορείς στην Αμερική, την Αυστραλία και την Ευρώπη. Στην εισήγησή μας παρουσιάζουμε τις δράσεις του Εργαστηρίου σε συνεργασία με το Instituto de Letras του Rio De Janeiro, στη Βραζιλία, το Πρόγραμμα Νεοελληνικών Σπουδών του Τμήματος Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Επικοινωνίας, Καλών Τεχνών, Γλωσσών και Λογοτεχνίας της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Macquarie University, στην Αυστραλία, αλλά και τον Κύκλο Ελλήνων Ακαδημαϊκών της Βοστώνης και τους Boston University Philhellenes στην Αμερική. Επιπλέον, αναδεικνύεται ο ρόλος των αποφοίτων του Διεθνούς Θερινού Πανεπιστημίου «Ελληνική Γλώσσα, Πολιτισμός και ΜΜΕ», ο οποίος θεωρείται κεντρικός για τους έμπυχους συντελεστές του Εργαστηρίου, γεγονός που αποδεικνύεται από τις περιφερειακές διοργανώσεις του Ομίλου των Αποφοίτων και τις εκδόσεις στην Ελλάδα και στη Βραζιλία. Κεντρικό motto του Εργαστηρίου μας, είναι το εξής: «Εάν δεν εμπλέξουμε στα όμορφα τους νέους, αυτά δεν θα γίνουν ωραιότερα».

Persuasive strategies in English used by Greeks and their impact on other cultures

George S. Ypsilandis

Aristotle University of Thessaloniki

THE VARIABLE of culture is often discussed to seriously affect language, in particular at the level of rhetoric. Rhetorical strategies, employed to deliver a message and persuade by it, are the tools of work in many circumstances of current life. When these are understood as initially intended and are accepted by an audience, the result is felicitous. On the other hand, when these are found not suitable, especially in cross-linguistic/cross-cultural communication, these result in infelicities, at the pragmatic level of language. The Greek language and culture is declared to present an abstant language example when related to other languages. This longitudinal and systematic study of rhetorical persuasive strategies, conducted with the same instruments of research while following the exact same procedure, examines pragmatic infelicities by Greek learners of English and thereon compares results with similar studies in several other languages, e.g. German, Farsi, and Saudi Arabic. The research condition is the writing of a scholarship application letter initially evaluated by native and later by non-native users of the target language. The study provides evidence of language transfer unsuitable persuasive discourse conventions; forms of expression, rhetorical and persuasive strategies and style, norms and expectations about self-presentation which contribute to either pragmalinguistic or sociopragmatic fai-

lure. Pedagogical implications which result for international communication (English versus other non-international languages) and thereupon the teaching syllabus: (a) about what could be safely taught, (b) what may be avoided (possible limitations), and (c) what the learner can be encouraged to transfer from L1 in specific situations, will be discussed. A list of accepted and non-accepted persuasive strategies stemming from similar empirical studies is offered as a conclusion.

Πλυν' του γιαρά μη μουλέψ»
Η διαλεκτική ιατρική ορολογία στα θρακιώτικα

Ασημάκης Φλιάτουρας
Πηνελόπη Καμπάκη-Βουγιουκλή
Τάσος Καραγιαννάκης
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ/ΛΑΪΚΗ ορολογία αφορά τη χρήση ειδικών/τεχνικών όρων στο πλαίσιο της γεωγραφικής ποικιλίας ως πόλος ενός ορολογικού συνεχούς λόγιας-μη λόγιας ορολογίας με ανταγωνιστική συσχέτιση των λεξικών μονάδων μεταξύ τους (βλ. αναλυτικά Φλιάτουρας 2022 και τις εκεί αναφορές). Στην παρούσα εργασία θα παρουσιάσουμε τη διαλεκτική/λαϊκή ιατρική ορολογία στις γλωσσικές ποικιλίες της Ξυλαγανής Ροδόπης, όπου συνυπήρξαν επί περίπου εκατό χρόνια τρεις διαλεκτικές ποικιλίες της Θράκης, τα μπογαλικιώτικα, τα ντουγα-

ναλιώτικα και τα ανατολικοθρακιώτικα, με αποτέλεσμα τη δημιουργία μια μορφής τοπικής «κοινής» με χαρακτηριστικά κυρίως της πρώτης ως πολυπληθέστερης ομάδας και ποικιλίας-γοήτρου (Καμπάκη-Βουγιουκλή 2022). Στην παρουσίασή μας θα δώσουμε δείγματα από τα θεματικά υποπεδία της ανατομίας του ανθρώπινου σώματος, της συμπτωματολογίας και των θεραπειών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Καμπάκη-Βουγιουκλή Π. (2022). Διδάσκοντας ΝΕ διαλέκτους στο Πανεπιστήμιο ως εργαλεία μελέτης του πολιτισμού, της ιστορίας και της ενίσχυσης της γλωσσικής ικανότητας των χρηστών. Στο *Η Θράκη στα χρόνια της απελευθέρωσης/ενσωμάτωσης με την Ελλάδα: επετειακή ημερίδα διαλεκτολογίας*.
- Φλιάτουρας Α. (2022). Διαφορές λόγιας και διαλεκτικής / λαϊκής ορολογίας. Στο Ζ. Γαβριηλίδου, Ν. Μαθιουδάκης, Μ. Μητσιακή & Α. Φλιάτουρας (επιμ.), *γλωσσανθοί – Μελέτες αφιερωμένες στην Πηνελόπη Καμπάκη Βουγιουκλή*, 305-318.
- Φλιάτουρας Α. (2021). Από το σουμπλιμέ της ισπανικής γρίπης στο λοκντάουν της πανδημίας: μια διαχρονική και συγχρονική μελέτη της επίδρασης των πανδημιών στο λεξιλόγιο της ελληνικής. Στο Κ. Κανάκης (επιμ.), *Γλώσσα-Πανδημία-Γλωσσολογία* (ειδικό τεύχος του AWPEL). Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Fliatouras A. (2019). The folk etymology in Greek dialects. A first approach. In M. Janse, B. Joseph, I. Kappa, A. Ralli & M. Tzakosta (eds.), *Proceedings of MGDT7*. Rethymno: University of Crete.

Επαυξημένη Πραγματικότητα
Διδάσκοντας με τους δασκάλους μας στις ακριτικές περιοχές

Ροζελίτα Φραγκονδάκη

Merrimack College, USA

ΔΙΑΝΥΝΤΑΣ την 4η Βιομηχανική Επανάσταση, η ψηφιακή καταγραφή και διανομή των πληροφοριών γίνεται με αστραπιαίες ταχύτητες επιτυγχάνοντας έτσι την εξάλειψη και των μεγαλύτερων γεωγραφικών αποστάσεων. Η τεχνολογική εξέλιξη στην καλπάζουσα πορεία της, την τελευταία δεκαετία μας έχει προσφέρει εργαλεία εργασίας, εκμάθησης, έρευνας και ψυχαγωγίας όπως η τηλεδιάσκεψη, η επαυξημένη πραγματικότητα, και η εικονική πραγματικότητα. Στο εργαστήριο μας θα εξετάσουμε την παρούσα εφαρμογή σε πολιτιστικά και πολιτισμικά δρώμενα δύο παραδειγμάτων των παραπάνω πραγματικοτήτων, το Metaverse και τα ολογράμματα. Θα διερευνήσουμε την πιθανή εφαρμογή τους στην εκπαιδευτική πραγματικότητα από το νηπιαγωγείο στο λύκειο, εστιάζοντας στις απαιτήσεις και τις ιδιαιτερότητες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στις ακριτικές περιοχές. Τέλος βασισμένοι στην επιτυχία της ομαδικής διδασκαλίας σε διεπιστημονικά προγράμματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, θα ετοιμάσουμε ένα μοντέλο-πρόταση ομαδικής ψηφιακής διδασκαλίας με τους δασκάλους μας στις ακριτικές περιοχές της χώρας μας.

Σε συνεργασία: MACQUARIE UNIVERSITY

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ

THE CIRCLE OF HELLENIC ACADEMICS IN BOSTON

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
www.visitgreece.gr
0103000

MACQUARIE GREEK STUDIES
FOUNDATION LTD LISTED
IN PARTNERSHIP WITH MACQUARIE
UNIVERSITY

Χορηγοί Επικοινωνίας

THE GREEK HERALD
LARGEST NATIONAL GREEK DAILY NEWSPAPER IN AUSTRALIA

ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
The Hellenic Perspective

Χορηγοί

ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG

Network Hellas

OFET
GROUP OF PHARMACEUTICAL COMPANIES
UNIPROTECT, PHARMACELLE, HERBO

VATRIMA
HAUTE COUTURE

ORIFLAME
SWEDEN

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ 8ου ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΘΕΡΙΝΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ *ΑΚΡΙΤΙΚΟΙ ΤΟΠΟΙ, ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ* ΜΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑΣ ΤΣΙΤΣΑΝΟΥΔΗ-ΜΑΛΛΙΔΗ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΣΤΟ ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟ 10 ΕΩΣ 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 2022 ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΔΑΜΙΤΣΗ. ΤΙΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΕΚΑΝΕ Η ΜΑΓΔΑ ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΥ. ΕΚΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟ LITHO PRINT ΣΕ ΧΑΡΤΙ 150 ΓΡΑΜΜΑΡΙΩΝ VELVET ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΑΡ. ΚΟΤΡΩΤΣΟ. Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ GUTENBERG ΜΕ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΜΑΗ
